

Guvernul României - Ordonanță de urgență nr. 52/2016 din 14 septembrie 2016

Ordonanța de urgență nr. 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori

În vigoare de la 30 septembrie 2016

Consolidarea din data de 23 mai 2025 are la bază publicarea din Monitorul Oficial, Partea I nr. 727 din 20 septembrie 2016 și include modificările aduse prin următoarele acte: OUG 19/2019; L 134/2023; OUG 15/2024; OUG 2/2025;

Ultimul amendament în 13 martie 2025.

Având în vedere că transpunerea în legislația națională a Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 60 din 28 februarie 2014, trebuie realizată până la 21 martie 2016,

pentru a se evita posibilitatea declanșării procedurii de infringement de către Comisia Europeană împotriva României, pentru neimplementarea în dreptul intern a prevederilor directivei comunitare și de a asigura implementarea acesteia,

având în vedere că termenul pentru transpunerea acestei directive a fost 21 martie 2016 și pentru neîndeplinirea obligației de transpunere a acesteia se poate declanșa acțiunea în constatarea neîndeplinirii obligației de comunicare a măsurilor naționale de transpunere,

de asemenea, în contextul în care, pe parcursul derulării unui contract de credit garantat cu un bun imobil, consumatorii întâmpină dificultăți economico-financiare ce pot apărea atât din cauza variației dobânzii sau a cursului de schimb valutar, dar și ca urmare a altor aspecte neprevăzute, sunt necesare măsuri legislative care să vină în sprijinul consumatorilor. Aceste măsuri vizează în egală măsură aspectele precontractuale, astfel încât consumatorul să fie în măsură să aleagă oferta cea mai potrivită situației și nevoilor sale, dar și pe cele contractuale. În acest sens, este necesară adoptarea fără întârziere a unor prevederi legislative pentru asigurarea educației consumatorilor cu privire la practicile responsabile de împrumut și de gestionare a datoriilor.

Având în vedere dezvoltarea continuă pe care activitatea de recuperare creanțe o cunoaște și faptul că tot mai mulți creditori cesionează creanțe către entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe, precum și lipsa unui cadru legislativ care să stabilească un echilibru în relația contractuală dintre consumatori și entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe, sunt necesare prevederi speciale urgente în acest sens.

De asemenea, pentru prevenirea riscului valutar, în cazul creditelor în valută, este important să se stabilească măsuri care să asigure conștientizarea de către consumatori a riscului pe care și-l asumă, precum și posibilitatea consumatorilor de a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar pe durata creditului.

Trebuie avut în vedere impactul pe care îl are asupra consumatorilor, cu consecințe la nivel social și economic, un astfel de produs financiar, cum este un contract de credit garantat cu ipotecă, încheiat pe o perioadă îndelungată de timp și care implică sume semnificative, în special în situația în care imobilul ipotecat este chiar locuința consumatorului.

În prezent, penalitățile ce se pot acumula pentru neplata la timp a ratelor sunt împovărătoare pentru consumator, fiind mare riscul pierderii locuinței în cadrul derulării procedurilor de executare silită și al rămânerii cu datorii față de creditor, deși garanția a fost executată. Prin urmare, se impun măsuri imediate pentru a asigura protecția necesară consumatorilor în cazul în care există dificultăți la rambursarea ratelor, în situația executării silite, precum și a cesionării creanței către entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

Având în vedere cele de mai sus, adoptarea prezentei ordonanțe de urgență se impune pentru a crea un cadru unitar, bazat pe concepte juridice clar definite, care să reglementeze anumite aspecte ale raporturilor contractuale dintre comercianți și consumatori în cadrul Uniunii Europene.

Ținând cont de faptul că aceste aspecte vizează interesul public și constituie situații de urgență și extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

CAPITOLUL I

Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Art. 1. - Prezenta ordonanță de urgență reglementează drepturile și obligațiile părților în ceea ce privește contractele de credit pentru consumatori privind vânzarea, respectiv cumpărarea unor bunuri imobile, contractele de credit garantate cu ipotecă asupra unor bunuri imobile, aspecte privind evaluarea bonității înainte de acordarea unui credit de către creditorii non-financiari, anumite cerințe prudențiale și de supraveghere, inclusiv pentru înființarea și supravegherea intermediarilor de credite și a entităților care desfășoară activitatea de recuperare creanțe, precum și aspecte cu privire la furnizarea de servicii accesorii.

Art. 2. - (1) Prezenta ordonanță de urgență se aplică tuturor contractelor de credit pentru consumatori privind vânzarea, respectiv cumpărarea unor bunuri imobile, contractelor de credit garantate cu ipotecă asupra unor bunuri imobile și contractelor de credit ce implică un drept legat de un bun imobil.

(2) Prezenta ordonanță de urgență nu se aplică:

a) contractelor de credit acordate de către un angajator angajaților săi, ca activitate secundară, atunci când aceste credite sunt acordate fără dobândă sau cu o dobândă anuală efectivă mai mică decât cea practică în mod obișnuit pe piață și care nu se oferă în general publicului;

b) contractelor de credit în care creditul este acordat fără dobândă și fără comisioane, cu excepția comisiunilor aplicate pentru recuperarea costurilor legate în mod direct de garantarea creditului;

c) contractelor de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniu locativ, pentru aspecte referitoare la economisirea aferentă acestora;

d) contractelor de credit referitoare la credite acordate unui public restrâns în baza unei dispoziții legale de interes general, fără dobândă sau la rate ale dobânzii mai mici decât cele practicate în mod obișnuit pe piață ori în condiții care sunt mai avantajoase pentru consumator decât cele obișnuite de pe piață și cu rate ale dobânzii care să nu fie mai mari decât cele practicate în mod normal pe piață, cu condiția informării corecte, clare și neechivoce a consumatorilor în etapa precontractuală, cu privire la principalele caracteristici, riscuri și costuri aferente unor astfel de contracte de credite.

Art. 3. - În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. consumator - persoana fizică, inclusiv codebitorul, ce acționează în scopuri care se află în afara activității sale comerciale sau profesionale;

2. creditor - persoana juridică, inclusiv sucursala instituției de credit și a instituției financiare din străinătate, care acordă credite de tipul celor prevăzute la art. 2 alin. (1) pe teritoriul României potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare, sau prezentei ordonanțe de urgență, în cursul exercitării activității comerciale sau profesionale;

3. contract de credit - un contract prin care un creditor acordă sau promite să acorde unui consumator un credit în cadrul domeniului de aplicare al art. 2 sub formă de amânare la plată, împrumut sau alte facilități financiare similare;

4. serviciu accesoriu - un serviciu oferit consumatorului în legătură cu contractul de credit;

5. intermediar de credite - persoana fizică autorizată sau persoana juridică ce nu acționează în calitate de creditor, care, în cursul exercitării activității sale comerciale, a afacerii sau a profesiei sale, în schimbul unui onorariu, realizează legătura, fie în mod direct, fie indirect, unui consumator cu un creditor sau cu un alt intermediar de credite și care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități:

- a) prezintă consumatorilor contracte de credit;
  - b) oferă asistență consumatorilor prin organizarea de activități pregătitoare sau alte activități administrative precontractuale privind contractele de credit, altele decât cele prevăzute la lit. a);
  - c) încheie contracte de credit cu consumatorii în numele creditorului;
- 6.** grup - un grup de creditori care urmează a fi consolidați în scopul întocmirii unor conturi consolidate, conform definițiilor din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- 7.** intermediar de credite legat - un intermediar de credite care acționează, în una dintre următoarele situații, în numele și sub răspunderea deplină și necondiționată:
- a) a unui singur creditor;
  - b) a unui singur grup;
  - c) a unui număr de creditori sau de grupuri care nu reprezintă majoritatea pieței;
- 8.** instituție de credit - o întreprindere a cărei activitate constă în atragerea de depozite sau de alte fonduri rambursabile de la public și în acordarea de credite în cont propriu, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012;
- 9.** creditor non-financiar - persoana juridică ce desfășoară activitate de creditare exclusiv din fonduri publice ori puse la dispoziția acestuia în baza unor acorduri interguvernamentale înregistrate în Registrul de evidență prevăzut la art. 5 lit. g) din Legea nr. 93/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și dezvoltatorul imobiliar, care acordă credite de tipul celor prevăzute la art. 2 alin. (1);
- 10.** personal:
- a) orice persoană fizică care lucrează pentru creditor sau pentru intermediarul de credite și care este implicată direct în activitățile reglementate de prezenta ordonanță de urgență sau intră în contact cu consumatorii în cursul unor activități reglementate de prezenta ordonanță de urgență;
  - b) orice persoană fizică care lucrează pentru un reprezentant desemnat și care intră în contact cu consumatorii în cadrul unor activități reglementate de prezenta ordonanță de urgență;
  - c) orice persoană fizică care coordonează sau supraveghează în mod direct persoanele fizice prevăzute la lit. a) și b);
- 11.** valoarea totală a creditului - plafonul sau sumele totale puse la dispoziție în baza unui contract de credit;
- 12.** costul total al creditului pentru consumator - toate costurile, inclusiv:
- a) dobânda, comisioanele, taxele și orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit și care sunt cunoscute de către creditor, cu excepția taxelor notariale;
  - b) costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special primele de asigurare, dacă încheierea contractului de servicii este

obligatorie pentru obținerea creditului însuși sau pentru obținerea acestuia în concordanță cu clauzele și condițiile prezentate;

c) costul evaluării bunului, excluzând costurile pentru înregistrarea transferului dreptului de proprietate asupra bunului imobil și orice costuri plătitibile de către consumator pentru nerespectarea angajamentelor prevăzute în contractul de credit;

13. valoarea totală plătitibilă de către consumator - suma dintre valoarea totală a creditului și costul total al creditului pentru consumator;

14. dobânda anuală efectivă, denumită în continuare DAE - costul total al creditului pentru consumator, exprimat ca procent anual din valoarea totală a creditului, după caz, inclusiv costurile prevăzute la art. 29 alin. (2), egală, pe o perioadă de un an, cu valoarea actuală a tuturor angajamentelor - trageri, rambursări și costuri, viitoare sau prezente, convenite de creditor și de consumator;

15. rata dobânzii - procent fix sau variabil aplicat anual sumei trase din credit;

16. rata fixă a dobânzii aferente creditului - convenirea de către părți în contractul de credit asupra unei singure rate a dobânzii aferente creditului pentru întreaga durată a contractului de credit sau asupra mai multor rate ale dobânzii aferente creditului pentru termene parțiale, aplicând exclusiv un procentaj fix specific. În cazul în care nu sunt stabilite toate ratele dobânzii aferente creditului în contractul de credit, se consideră că rata dobânzii aferente creditului este fixă numai pentru termenele parțiale pentru care ratele dobânzii aferente creditului sunt stabilite exclusiv printr-un procentaj fix specific convenit în momentul încheierii contractului de credit;

17. evaluarea bonității - evaluarea probabilității ca datoria rezultată din contractul de credit să fie achitată;

18. suport durabil - orice instrument care permite consumatorului să stocheze informații care îi sunt adresate personal, în așa fel încât acestea să fie accesibile pentru consultare în viitor pe o perioadă de timp adecvată scopului informațiilor, și care permite reproducerea fidelă a informațiilor stocate;

19. stat membru de origine - statul membru în care se află sediul social al creditorului sau al intermediarului de credit sau, dacă, potrivit dreptului său intern, acesta nu are sediu social, statul membru în care se află sediul său principal;

20. stat membru gazdă - statul membru, altul decât statul membru de origine, în care creditorul sau intermediarul de credite are o sucursală sau în care prestează servicii;

21. servicii de consiliere - oferirea de recomandări personalizate unui consumator cu privire la una sau mai multe operațiuni legate de contracte de credit și care constituie o activitate separată față de acordarea unui credit și față de activitățile de intermediere de credite prevăzute la pct. 5;

22. autoritate competentă - autoritatea desemnată drept competentă cu asigurarea respectării prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, în conformitate cu art. 115;

23. credit-punte - un contract de credit, fie încheiat pe durată nelimitată, fie care trebuie rambursat în 12 luni, utilizat de consumator drept soluție de finanțare temporară în momentul tranzacționării unui alt contract financiar pentru bunul imobil respectiv;

24. datorie sau garanție contingentă - un contract de credit care funcționează drept garanție pentru o altă tranzacție separată, dar accesorie, și în care capitalul garantat cu un bun imobil este tras numai în cazul în care se produce un eveniment sau se produc evenimente specificate în contract;

25. contract de credit cu partajare de proprietate - un contract de credit în care capitalul de rambursat este bazat pe un procent stabilit contractual din valoarea bunului imobil la momentul rambursării sau rambursărilor capitalului;

26. practică de legare - oferirea sau vânzarea contractului de credit în cadrul unui pachet, împreună cu alte produse sau servicii financiare distincte, contractul de credit nefiind pus la dispoziția consumatorului în mod separat;

27. practică de grupare - oferirea sau vânzarea contractului de credit în cadrul unui pachet, împreună cu alte produse sau servicii financiare distincte, contractul de credit fiind de asemenea pus la dispoziția consumatorului în mod separat, dar nu neapărat în aceiași termeni sau în aceleași condiții ca atunci când este oferit grupat cu serviciile accesorii;

28. împrumut în valută - un contract de credit atunci când creditul este acordat în una sau în ambele din următoarele situații:

a) în altă monedă decât cea în care consumatorul primește veniturile sau deține activele pe baza cărora urmează să fie rambursat creditul;

b) în altă monedă decât moneda statului membru în care consumatorul își are reședința;

29. entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe - persoana juridică, alta decât creditorul, cu un capital social minim subscris și vărsat ce nu poate fi mai mic de 500.000 lei, care desfășoară activitatea de recuperare creanțe și/sau care obține drepturile, conform art. 58 alin. (4), asupra unor debite scadente ce rezultă din contractele de credit;

30. refinanțarea creditului - rambursarea creditului în condițiile în care suma pentru rambursarea anticipată a soldului creditului este obținută în urma contractării unui alt credit;

31. rescadențarea ratelor - modificarea scadenței și/sau a sumei de plată a ratelor de credit în sold fără a se depăși durata inițială de acordare a creditului;

32. reeșalonarea ratelor - modificarea scadenței și/sau a sumei de plată a ratelor de credit în sold cu depășirea duratei inițiale de acordare a creditului;

33. credit neperformant - credit aferent căruia se înregistrează întârzieri la plată, reprezentând principal și/sau dobândă, de cel puțin 90 de zile;

34. petiție - orice adresă primită pe suport durabil de la consumatori;

35. codebitor - persoana care se obligă împreună cu debitorul principal la plata tuturor obligațiilor derivate din contractul de credit și care poate participa cu venitul net la stabilirea venitului total net luat în considerare;

36. dezvoltator imobiliar - persoana juridică sau persoana fizică autorizată potrivit legii care efectuează toate operațiunile imobiliare în vederea construirii,

finalizării și predării către beneficiari a unor locuințe, precum și coordonarea surselor de finanțare necesare realizării acestor operațiuni;"

37. restructurarea creditului - operațiune realizată din considerente de dificultăți financiare ale debitorului, asupra creditului/creditelor acordate persoanelor fizice, în scopul adaptării condițiilor de rambursare la noile posibilități ale debitorului, inclusiv operațiuni de tipul rescadențarea sau reeșalonarea ratelor;

38. reprezentant desemnat - o persoană fizică autorizată sau juridică care desfășoară activități prevăzute la pct. 5, care acționează în numele sau sub responsabilitatea deplină și necondiționată a unui singur intermediar de credite;

39. dificultăți financiare/dificultăți de plată - cazurile în care consumatorul nu poate rambursa total sau parțial rata lunară ca urmare a: diminuării venitului consumatorului; diminuării veniturilor familiei; problemelor medicale și de invaliditate ale consumatorului; întreruperii activității în muncă; creșterii gradului de îndatorare; altor probleme care pot afecta rambursarea lunară a creditului, analizate de la caz la caz;

40. servicii de consiliere independentă - oferirea de consiliere sub formă de recomandări personalizate unui consumator cu privire la ofertele, respectiv contractele de credit sau la una sau mai multe operațiuni legate de contracte de credit în mod imparțial și în interesul exclusiv al consumatorului, în funcție de situația financiară, necesitățile și preferințele acestuia. Acestea constituie o activitate separată față de acordarea unui credit și față de activitățile de intermediere de credite prevăzute la pct. 5.

CAPITOLUL II

Educația financiară

Art. 4. - (1) Autoritățile publice, creditorii precum și organizațiile neguvernamentale pot contribui la educația consumatorilor cu privire la practicile responsabile de împrumut și de gestionare a datoriilor, îndeosebi cu privire la contractele de credit pentru consumatori garantate cu ipotecă. Acestea furnizează, prin acțiunile organizate, informații clare și generale cu privire la procesul de acordare a creditelor, pentru a oferi orientări consumatorilor, mai ales celor care contractează un credit garantat cu ipotecă pentru prima oară.

(2) Creditorii, individual sau prin asociațiile profesionale, organizează cel puțin anual activități de informare și educare a consumatorilor.

(3) Societățile de asigurare care vând produse de asigurare ce sunt complementare la produsele instituțiilor de credit au obligația de a informa persoanele care contractează astfel de produse de asigurare cu privire la caracteristicile produsului, la costurile și beneficiile acestuia.

(4) Se interzice creditorilor și societăților de asigurare derularea unor evenimente și/sau publicarea unor materiale, sub titulatura de "campanii de educație financiară", cu scopul de a promova achiziția de produse și/sau servicii financiare.

Art. 5. - Creditorii, precum și organizațiile neguvernamentale comunică bianual Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor acțiunile preconizate, precum campaniile de informare, website-urile sau materialele destinate unităților de învățământ.

CAPITOLUL III

Informații și practici preliminare încheierii contractului de credit

Art. 6. - (1) Toate materialele publicitare și de promovare privind contractele de credit trebuie să fie corecte, clare și să nu fie susceptibile de a induce în eroare.

(2) Este interzisă utilizarea unor formulări care pot crea așteptări neîntemeiate consumatorului în ceea ce privește disponibilitatea sau costul unui credit.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu aduc atingere prevederilor Legii nr. 363/2007 privind combaterea practicilor incorecte ale comercianților în relația cu consumatorii și armonizarea reglementărilor cu legislația europeană privind protecția consumatorilor, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. - (1) Orice formă de publicitate referitoare la contractele de credit trebuie să cuprindă informații standard în conformitate cu prezentul articol.

(2) Informațiile standard indică următoarele:

a) identitatea creditorului sau, după caz, a intermediarului de credite ori a reprezentantului desemnat;

b) dacă este cazul, faptul că respectivul contract de credit va fi garantat fie printr-o ipotecă asupra unui bun imobil, fie printr-un alt drept legat de un bun imobil;

c) rata dobânzii, indicând dacă este fixă sau variabilă sau o combinație a amândurora, împreună cu informații privind toate costurile incluse în costul total al creditului pentru consumator;

d) valoarea totală a creditului;

e) valoarea DAE;

f) durata contractului de credit;

g) valoarea ratelor;

h) valoarea totală plătită de către consumator;

i) numărul ratelor;

j) avertizarea consumatorului asupra faptului că posibilele fluctuații ale ratei de schimb valutar ar putea afecta suma care trebuie plătită de consumator, dacă este cazul;

k) obligativitatea de a încheia un contract de asigurare de viață și/sau asigurare de incendiu și alte calamități menționată în mod clar, concis și vizibil, împreună cu DAE, precum și posibilitatea de a încheia un contract de asigurare pentru risc financiar de neplată.

(3) În orice formă de publicitate, informațiile prevăzute la alin. (2) sunt scrise în mod clar, concis, vizibil și ușor de citit, în același câmp vizual și cu caractere de aceeași mărime, sau clar audibile, după caz, în funcție de suportul utilizat pentru publicitate.

(4) Informațiile prevăzute la alin. (2), cu excepția celor menționate la lit. a), b) sau j), sunt furnizate prin intermediul unui exemplu reprezentativ și sunt conforme cu respectivul exemplu reprezentativ de la început până la sfârșit.

(5) La stabilirea exemplului reprezentativ, creditorii respectă următoarele criterii:

- a) valoarea medie a sumei creditate pentru acel tip de produse;
- b) durata medie a contractului;
- c) media costurilor suplimentare.

(6) În limita competențelor legale ale Băncii Naționale a României, aceasta transmite Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, la solicitarea acesteia, date necesare pentru a verifica calculul exemplului reprezentativ.

(7) În orice formă de publicitate, creditorii includ o avertizare concisă și proporționată privind riscurile specifice asociate contractelor de credit. Creditorii avertizează în special cu privire la variația indicelui de referință, la fluctuația veniturilor proprii și la riscul valutar pentru creditele acordate în valută, acestea putând conduce la afectarea posibilității de plată.

(8) Prezentul articol se aplică cu respectarea prevederilor Legii nr. 363/2007, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 8. - (1) Creditorii sau, dacă este cazul, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați pun în permanență la dispoziție informații generale clare și ușor de înțeles legate de contractele de credit, pe hârtie ori pe un alt suport durabil sau în formă electronică.

(2) Informațiile generale includ cel puțin următoarele:

- a) identitatea și adresa sediului social și a punctului de lucru al creditorului și, după caz, ale intermediarului de credit ori ale reprezentanților desemnați;
- b) scopurile în care poate fi utilizat creditul;
- c) formele garanției, inclusiv, dacă este cazul, posibilitatea ca aceasta să se afle într-un alt stat membru;
- d) durata posibilă a contractelor de credit;
- e) tipurile de rată a dobânzii disponibile, indicând dacă dobânda este fixă și/sau variabilă, împreună cu o scurtă descriere a caracteristicilor unei rate fixe a dobânzii și ale unei rate variabile a dobânzii, inclusiv a implicațiilor pentru consumator;
- f) în cazul în care împrumuturile într-o monedă străină sunt disponibile, indicarea monedei (monedelor) străine, inclusiv o explicație a implicațiilor pentru consumator atunci când creditul este în valută;
- g) un exemplu reprezentativ al valorii totale a creditului, al costului total al creditului pentru consumator, al sumei totale plătibile de către consumator și al DAE;
- h) o indicație privind posibile costuri suplimentare, care nu sunt incluse în costul total al unui credit pentru consumator, de plătit în legătură cu un contract de credit, precum și faptul că, în cazul în care o parte din aceste costuri sunt anterioare încheierii contractului, faptul că acestea trebuie achitate indiferent dacă se încheie sau nu contractul;

i) diferitele modalități disponibile de rambursare a creditului, inclusiv numărul, frecvența și quantumul ratelor periodice;

j) dacă este cazul, o declarație clară și concisă conform căreia respectarea termenilor și condițiilor contractului de credit nu garantează rambursarea valorii totale a creditului în temeiul contractului de credit;

k) o descriere a condițiilor direct legate de rambursarea anticipată;

l) faptul că este necesară o evaluare a bunului de către un evaluator autorizat, precum și eventuale costuri conexe pentru consumator ce decurg din aceasta;

m) o indicație privind serviciile accesorii aferente contractului, pe care consumatorul este obligat să le achiziționeze pentru a obține creditul sau pentru a îl obține în conformitate cu termenii și condițiile prezentate și, după caz, faptul că serviciile accesorii pot fi cumpărate de la un alt furnizor decât creditorul;

n) în cazul în care încheierea unui contract de asigurare este obligatorie pentru consumator, se menționează clar acest lucru, precum și toate modalitățile și termenele pe care consumatorul le are la dispoziție pentru a face dovada asigurării. De asemenea se menționează clar acțiunile creditorului în cazul în care consumatorul nu a făcut dovada existenței unui contract de asigurare, în condițiile stabilite prin contract;

o) o avertizare generală privind posibilele consecințe ale nerespectării angajamentelor legate de contractul de credit;

p) o avertizare cu privire la riscurile pe care le presupune contractarea unui credit.

Art. 9. - (1) Creditorul și, dacă este cazul, intermediarul de credite sau reprezentanții desemnați oferă consumatorului informațiile personalizate de care acesta are nevoie pentru a compara produsele de credit disponibile pe piață, a evalua implicațiile lor și a decide în cunoștință de cauză dacă să încheie sau nu un contract de credit.

(2) Informațiile personalizate sunt oferite:

a) fără întârzieri nejustificate, dar nu mai mult de 10 zile calendaristice, după ce consumatorul a furnizat informațiile necesare cu privire la nevoile sale, situația sa financiară și preferințe, potrivit prevederilor art. 70 alin. (1) - (3), art. 71, 73, 74, art. 76 alin. (1) și alin. (3) - (5) și art. 78 alin. (2) și (3);

b) în timp util, înainte ca orice consumator să fie obligat printr-un contract de credit sau o ofertă, dar nu mai puțin de 15 zile calendaristice înainte de acceptarea unei oferte sau semnarea unui contract, astfel încât consumatorul să aibă suficient timp pentru a compara ofertele, a evalua implicațiile acestora și a lua o decizie în cunoștință de cauză.

(3) Informațiile personalizate prevăzute la alin. (1) se furnizează prin intermediul Fișei europene de informații standardizate, denumită în continuare FEIS și prevăzută în anexa nr. 2, în scris, pe hârtie sau pe alt suport durabil, vizibil și ușor de citit, fontul utilizat fiind Times New Roman, mărimea de minimum 12 p. În cazul în care informațiile sunt redactate pe hârtie, culoarea de fond a hârtiei pe care este redactat formularul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat.

(4) Informațiile personalizate sunt redactate astfel încât să nu inducă în eroare consumatorii, prin utilizarea unor expresii tehnice, juridice sau specifice domeniului financiar-bancar, prin utilizarea de prescurtări sau inițiale ale unor denumiri, cu excepția celor prevăzute de lege sau de limbajul obișnuit. Termenii tehnici vor fi explicați la solicitarea consumatorului, în scris, fără costuri suplimentare.

(5) Durata prevăzută la alin. (2) lit. b) este o perioadă de reflecție pentru consumator înainte de încheierea contractului de credit.

(6) În cadrul perioadei de reflecție:

a) informațiile cuprinse în FEIS nu pot fi modificate și reprezintă un angajament ferm pentru creditor;

b) oferta este irevocabilă pentru creditor, cu excepția situației prevăzute la alin. (13).

c) consumatorul poate accepta oferta în orice moment pe parcursul perioadei de reflecție. În această situație, consumatorul renunță în mod expres, în scris, la utilizarea perioadei de reflecție printr-un document separat.

(7) Sarcina probei cu privire la renunțarea consumatorului la perioada de reflecție revine creditorului sau intermediarului de credite, după caz.

(8) Se interzice existența în contract a oricărei clauze privind renunțarea consumatorului la perioada de reflecție.

(9) Se interzice creditorilor să modifice modelul FEIS. Orice informații suplimentare pe care creditorul sau, după caz, intermediarul de credite le poate oferi consumatorului sau este obligat să le ofere consumatorului în temeiul legislației trebuie furnizate într-un document separat, care poate fi anexat la FEIS.

(10) Informațiile transmise consumatorului prin FEIS, precum și prin orice alt document suplimentar se semnează și se datează de către toate părțile implicate.

(11) Creditorul sau, dacă este cazul, intermediarul de credite ori reprezentantul desemnat, în plus față de FEIS, oferă consumatorului, gratuit, propunerea de contract de credit, în momentul prezentării unei oferte irevocabile pentru creditor.

(12) În plus față de FEIS, creditorul, în calitate de agent de asigurare subordonat sau brokerul de asigurare:

a) transmite consumatorului condițiile necesare pe care acesta trebuie să le îndeplinească pentru a fi luat în asigurare, precum și documentele doveditoare necesare în funcție de tipul asigurării și caracteristicile necesare în conformitate cu legislația specifică;

b) informează consumatorul din fază precontractuală asupra tuturor condițiilor contractului de asigurare.

(13) Dacă, în cadrul perioadei de reflecție, informațiile financiare pe baza cărora s-a efectuat evaluarea bonității consumatorului și/sau care au fost furnizate de consumator și au stat la baza emiterii FEIS suferă modificări sau raportul de evaluare/actele de proprietate al/ale imobilului ce urmează a fi achiziționat nu a/nu au fost furnizat/furnizate la data întocmirii FEIS, creditorul

furnizează consumatorului o nouă FEIS care să reflecte doar modificările intervenite ca urmare a celor două aspecte. Prevederile alin. (1) - (12) se aplică și în această situație.

Art. 9¹. - Creditorul pune la dispoziția consumatorului, pe propriul site web, un simulator care să calculeze DAE aferentă creditului, oricare ar fi suma creditului și perioada de creditare alese de consumator, în limita ofertei creditorului.

Art. 10. - (1) În timp util, dar nu mai puțin de 5 zile calendaristice, înainte de desfășurarea oricăreia dintre activitățile de intermediere a creditelor prevăzute la art. 3 pct. 5, intermediarul de credite sau, după caz, reprezentantul desemnat îi furnizează consumatorului, pe hârtie sau pe alt suport durabil, cel puțin următoarele informații:

a) identitatea, adresa sediului social și a punctului de lucru, precum și datele complete de contact ale intermediarului de credite;

b) registrul în care a fost înscris, numărul de înregistrare, dacă este cazul, și modalitățile prin care se poate verifica respectiva înregistrare;

c) dacă intermediarul de credite este legat sau lucrează exclusiv pentru unul sau mai mulți creditori. În cazul în care intermediarul de credite este legat sau lucrează exclusiv pentru unul sau mai mulți creditori, acesta furnizează numele creditorului/creditorilor în numele căruia/căroră acționează. Intermediarul de credite poate declara că este independent în cazul în care respectă prevederile art. 63;

d) dacă intermediarul de credite oferă servicii de consiliere;

e) onorariul/comisionul pe care consumatorul trebuie să îl achite intermediarului de credite pentru serviciile prestate de acesta, dacă este cazul. Onorariul se percepe, în orice situație, în sumă fixă;

f) procedurile pe care consumatorii sau alte părți interesate le au la dispoziție pentru a depune reclamații la nivel intern împotriva intermediarilor de credite și, dacă este cazul, modalitățile de acces la proceduri extrajudiciare, respectiv administrative de reclamație și soluționare;

g) dacă este cazul, existența și, dacă aceasta este cunoscută, valoarea eventualelor comisioane sau a altor stimulente plătibile de către creditor sau de către părți terțe intermediarului de credite sau, după caz, reprezentantului desemnat pentru serviciile prestate de acesta în legătură cu contractul de credit. În cazul în care nu se cunoaște suma la momentul furnizării informațiilor, intermediarul de credite sau, după caz, reprezentantul desemnat informează consumatorul că suma reală va fi furnizată la un moment ulterior în FEIS.

(2) Eventualul onorariu/comision pe care trebuie să îl achite consumatorul intermediarului de credite pentru serviciile prestate este adus la cunoștința creditorului de către intermediarul de credite în vederea calculării DAE.

(3) Consumatorul poate opta pentru reducerea perioadei de 5 zile calendaristice, în mod expres, în scris. În informațiile oferite consumatorului se precizează acest drept cu caractere îngroșate, mărimea de minimum 18p, font Times New Roman.

(4) Intermediarii de credite se asigură că, pe lângă informațiile prevăzute în prezentul articol, reprezentanții desemnați ai acestora aduc la cunoștința consumatorului, atunci când îl contactează sau înainte de a interacționa cu acesta, calitatea în care acționează și intermediarul de credite pe care îl reprezintă.

Art. 11. - (1) Atât creditorii, cât și, atunci când este cazul, intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați oferă consumatorului explicații adecvate cu privire la contractul sau contractele de credit propuse și la eventualele servicii accesorii, pentru a-i permite acestuia să evalueze dacă contractele de credit și serviciile accesorii propuse sunt adaptate la nevoile și la situația sa financiară.

(2) Explicațiile includ cel puțin următoarele:

a) informațiile precontractuale furnizate în conformitate cu prevederile art. 9, în cazul creditorilor, și cu prevederile art. 9 și 10, în cazul intermediarilor de credite sau al reprezentanților desemnați;

b) caracteristicile esențiale ale produselor propuse;

c) efectele specifice pe care produsele propuse le pot avea asupra consumatorului, inclusiv consecințele în eventualitatea neplății de către consumator;

d) în cazul în care există servicii accesorii grupate cu un contract de credit, se precizează dacă componentele pot fi încetate separat, precum și implicațiile pentru consumator, în cazul în care acesta procedează astfel.

(3) La cererea expresă a consumatorului, aceste explicații vor fi detaliate sau explicate suplimentar de către creditor, înainte de semnarea contractului, sub forma unei note, anexă la contract.

Art. 12. - (1) Se permit practicile de grupare și se interzic practicile de legare.

(2) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (1), creditorii pot solicita consumatorului să deschidă sau să mențină un cont de plăți sau de economii și/sau un depozit colateral, în cazul în care acesta are ca scop acumularea de capital destinat rambursării creditului, acumulării de resurse în vederea obținerii creditului sau furnizării unei garanții suplimentare pentru creditor în caz de neplată. Produsul de economisire-creditare oferit ca produs complex în cadrul contractului de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ nu este considerat ca fiind practică de legare.

(3) Se interzice creditorilor să impună consumatorilor încheierea contractului de asigurare cu o societate agreată de creditori. Creditorul acceptă polița de asigurare de la un furnizor diferit de furnizorul preferat de acesta, în cazul în care respectiva poliță are un nivel de garantare echivalent cu cel propus de creditor.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (3), în cazul în care, pe parcursul derulării relației de creditare, consumatorul nu își respectă obligația de prelungire/reînnoire a poliței de asigurare, creditorul are dreptul, în temeiul contractului de credit, să aleagă asiguratorul și să încheie polița de asigurare în numele și pe costul consumatorului. Polița de asigurare încheiată de creditor în

numele și pe costul consumatorului este încheiată pe o perioadă de cel mult un an, iar prețul acesteia se încadrează în condițiile de piață de la momentul încheierii.

(5) Creditorul încheie polița de asigurare numai după notificarea prealabilă a consumatorului, în scris, prin mijloace care asigură confirmarea primirii. Prin notificare, creditorul îl informează pe consumator cu privire la: obligația de prelungire/reînnoire a poliței de asigurare, dreptul creditorului de a încheia polița de asigurare în numele și pe costul consumatorului, condițiile poliței de asigurare ce urmează a fi încheiate. Notificarea se transmite consumatorului cu cel puțin 15 zile înainte de data încetării valabilității poliței de asigurare.

(6) Creditorul transmite consumatorului o copie a poliței de asigurare încheiate în numele și pe costul consumatorului în termen de cel mult 15 zile de la data încheierii.

(7) Consumatorul primește și semnează toate documentele aferente poliței de asigurare, cu excepția cazului în care creditorul încheie polița de asigurare în numele și pe costul consumatorului în conformitate cu prevederile alin. (4).

(8) Se interzice creditorilor să solicite consumatorilor încheierea unui contract de asigurare ce nu este util pentru respectivul contract de credit.

Art. 13. - (1) Se interzice perceperea unui comision de analiză dosar în cazul în care creditul nu se acordă.

(2) Se consideră că cererea de credit este depusă de către consumator după exprimarea intenției ferme de a încheia contractul de credit cu un anumit creditor.

(3) În termen de 30 de zile calendaristice de la depunerea dosarului de credit, dar nu mai mult de 60 de zile calendaristice de la depunerea cererii de solicitare a creditului, creditorul răspunde în scris consumatorului sau, la solicitarea expresă a consumatorului, în altă formă aleasă de consumator și acceptată de creditor, cu privire la acordarea sau neacordarea creditului.

(4) La primirea cererii de credit și a celorlalte documente ce sunt necesare acordării creditului, furnizorul de servicii financiare are obligația de a înmâna imediat consumatorului un înscris datat, semnat și cu număr de înregistrare, conținând confirmarea creditorului că i s-au predat toate actele necesare acordării creditului. Data emiterii unei astfel de confirmări reprezintă data depunerii dosarului de credit complet de către consumator.

CAPITOLUL IV

Informații și drepturi privind contractele de credit

SECȚIUNEA 1

Dispoziții comune

Art. 14. - (1) Contractele de credit sunt redactate în scris, vizibil și ușor de citit, fontul utilizat fiind Times New Roman, mărimea de minimum 12 p, pe hârtie sau pe un alt suport durabil. În cazul în care contractul este redactat pe hârtie,

culoarea de fond a hârtiei pe care este redactat contractul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat.

(2) Contractele de credit trebuie să conțină informații complete, clare și ușor de înțeles, în limba română.

Art. 15. - La momentul semnării contractului, toate părțile contractante primesc câte un exemplar original al contractului de credit împreună cu anexele menționate în acesta. Toate exemplarele și anexele contractului de credit sunt semnate de toate părțile.

Art. 16. - (1) Pe parcursul derulării contractului de credit se interzice:

- a)** majorarea nivelului comisioanelor, tarifelor și spezelor;
- b)** introducerea și perceperea de noi comisioane, tarife sau a oricăror altor speze, cu excepția costurilor specifice unor produse și servicii suplimentare solicitate în mod expres de consumator, neprevăzute în contract ori care nu erau oferite consumatorilor la data încheierii acestuia. Aceste costuri neprevăzute vor fi percepute numai pe baza unor acte adiționale acceptate de consumator și vor fi stabilite într-un quantum care să reflecte în mod corect costurile suportate de creditor pentru furnizarea produselor și serviciilor suplimentare solicitate în mod expres de către consumator;
- c)** perceperea unui comision de depunere numerar pentru plata ratelor la credit, indiferent dacă depunerea se efectuează de către titular sau de către o altă persoană;
- d)** perceperea unui comision de retragere pentru sumele trase din credit, indiferent de data la care este tras creditul;
- e)** perceperea unui comision, tarif sau a oricărei speze în cazul în care consumatorul solicită și creditorul acceptă rescadențarea ratelor, reeșalonarea ratelor sau acordarea unei perioade de grație;
- f)** perceperea unor comisioane în situațiile în care consumatorii solicită schimbarea garanțiilor, în condițiile în care consumatorul plătește toate costurile aferente constituirii și evaluării noilor garanții;
- g)** modificarea în sens crescător a marjei de dobândă sau, după caz, a ratei dobânzii fixe, introducerea/majorarea comisioanelor, precum și introducerea unor elemente noi de cost prin acte adiționale întocmite pentru acordarea de rescadențări, reeșalonări, perioade de grație acordate la solicitarea consumatorului;
- h)** perceperea unui comision, tarif sau a oricărei speze în cazul în care consumatorul solicită eliberarea unui document necesar rambursării anticipate a creditului prin refinanțare.

(2) Pentru orice modificare a nivelului costurilor creditului, potrivit condițiilor contractuale, creditorul este obligat să notifice consumatorul în scris sau, la cererea expresă a consumatorului, prin altă modalitate stabilită de acesta și agreeată de creditor și să predea acestuia, contra semnătură și dată de primire, un nou tabel de amortizare/grafic de rambursare. Consumatorul poate opta în mod expres pentru o altă modalitate de punere la dispoziție a tabelului de amortizare/graficului de rambursare.

Art. 17. - (1) Pentru creditul acordat, creditorul poate percepe numai: comision de analiză dosar, comision de administrare credit sau comision de administrare cont curent, costuri aferente contractelor de asigurare încheiate și, după caz, dobânda penalizatoare, alte costuri aferente creditului respectiv percepute de terți, precum și un comision unic pentru servicii prestate la cererea consumatorilor.

(2) Comisionul de analiză dosar, comisionul de administrare cont curent, precum și comisionul unic vor fi stabilite în sumă fixă, aceeași sumă fiind percepută tuturor consumatorilor cu același tip de credit, în cadrul aceleiași instituții de credit, pentru credite acordate în aceeași perioadă de timp.

(3) Comisionul de administrare se percepe, în limita costurilor efective ale creditorului, pentru monitorizarea/înregistrarea/efectuarea de operațiuni de către creditor în scopul utilizării/rambursării creditului acordat consumatorului. În cazul în care acest comision se calculează ca procent, acesta va fi aplicat la soldul curent al creditului.

(4) Comisionul unic va fi stabilit într-un quantum care să reflecte în mod exclusiv costurile suportate de creditor pentru furnizarea serviciului prestat la cererea consumatorului.

Art. 18. - Calculul ratei lunare a dobânzii/comisioanelor se va face:

a) fie pe baza anului calendaristic de 365 sau 366 de zile în cazul anului bisect, luând în calcul la numărătorul fracției formulei numărul efectiv de zile cuprins între scadențe, iar la numitorul aceleiași fracții 365 sau 366 de zile, după caz;

b) fie luând în calcul la numărătorul fracției numărul 30 de zile, iar la numitorul fracției numărul 360.

Art. 19. - (1) Sunt interzise clauzele contractuale care dau dreptul creditorului să modifice unilateral clauzele contractuale fără încheierea unui act adițional, acceptat de consumator.

(2) Creditorul trebuie să poată face dovada, inclusiv cu înscris semnat și datat, că a depus toate diligențele pentru informarea consumatorului cu privire la semnarea actelor adiționale.

(3) Se interzice introducerea în contractele de credit a clauzelor prin care:

a) consumatorul este obligat să păstreze confidențialitatea prevederilor și a condițiilor contractuale;

b) creditorul poate declara scadent sau denunța unilateral contractul ori poate penaliza consumatorul în cazul afectării reputației creditorului;

c) creditorul poate declara scadent anticipat creditul în cazul în care consumatorul nu și-a îndeplinit obligațiile conform altor contracte de credit încheiate cu alți creditori;

d) creditorul impune consumatorului încheierea contractului de asigurare a bunurilor aduse în garanție cu o societate agreată de creditor.

(4) Creditorii nu au dreptul să refuze încasarea ratelor de credit în moneda creditului.

(5) Creditorii oferă rest consumatorilor la plata ratelor de credit în valuta în care s-a efectuat plata.

(6) În situația în care, la momentul efectuării plății de către consumatori, creditorii nu dețin la vânzare moneda în care au acordat creditul, aceștia au obligația de a efectua schimbul valutar la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României, fără niciun alt cost pentru consumator.

Art. 20. - (1) Orice notificare cu privire la modificarea conținutului clauzelor contractuale va fi transmisă consumatorilor cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de aplicarea acestora, cu excepția situațiilor în care consumatorul solicită modificări ale contractului.

(2) Consumatorul are la dispoziție un termen de 15 zile calendaristice de la primirea notificării pentru a comunica opțiunea sa de acceptare sau de neacceptare a noilor condiții.

(3) Neprimirea unui răspuns din partea consumatorului în termenul menționat anterior nu este considerată acceptare tacită și contractul rămâne neschimbat.

(4) În cazul în care consumatorul nu acceptă noile condiții, creditorul nu are dreptul de a penaliza consumatorul sau de a declara creditul scadent.

Art. 21. - (1) Creditorii, intermediarii de credite și, după caz, reprezentanții desemnați au obligația de a primi și înregistra petițiile de la consumatori și de a lua toate măsurile necesare pentru a răspunde în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la înregistrarea acestora.

(2) Creditorii, intermediarii de credite și, după caz, reprezentanții desemnați depun diligențele necesare în vederea reparării prejudiciilor cauzate consumatorilor în termen de cel mult 15 zile calendaristice de la constatare.

Art. 22. - (1) În termen de cel mult 5 zile calendaristice de la încetarea contractului de credit, creditorul oferă consumatorului gratuit, din oficiu, un document care fie atestă faptul că au fost stinse toate obligațiile dintre părți decurgând din contractul respectiv, fie indică obligațiile contractuale neîndeplinite. Totodată, se închid și conturile creditului fără a fi necesară depunerea unei alte cereri de către consumator și fără plata unor costuri suplimentare, cu excepția următoarelor situații:

a) contul curent a fost deschis anterior contractării creditului, în vederea derulării altor operațiuni;

b) la data încetării contractului de credit, contul curent este utilizat pentru alte servicii contractate de către consumator;

c) conturile sunt poprite sau indisponibilizate, conform prevederilor legale, pentru îndeplinirea de către consumator a unor obligații asumate față de creditorul însuși sau față de terți.

(2) Consumatorul este informat în scris cu privire la situațiile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c), precum și cu privire la eventualele taxe ce ar mai trebui plătite, precum taxele de radiere a garanțiilor.

Art. 23. - Orice notificare pe care creditorul o face consumatorului trebuie să fie semnată, datată și cu număr de înregistrare. Orice notificare ce nu conține aceste minime informații este considerată nulă de drept. Creditorul transmite notificările fie personal contra semnătură și dată de primire, fie prin recomandată cu confirmare de primire sau prin orice alt mijloc care asigură confirmarea primirii.

Art. 24. - Se interzice încheierea la distanță sau în afara spațiilor comerciale a contractelor de credit ce cad sub incidența prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 25. - Consumatorul poate încheia contract de asigurare pentru risc financiar de neplată, produs oferit de către societățile de asigurare.

SECȚIUNEA a 2-a

Informații ce trebuie incluse în contractele de credit

Art. 26. - (1) Contractul de credit specifică în mod clar și concis următoarele:

- a)** tipul de credit;
- b)** identitatea și adresa sediului social și a punctului de lucru/adresa de domiciliu a părților contractante, inclusiv numărul de telefon, fax, adresa de e-mail, precum și, după caz, identitatea și adresa sediului social și/sau a punctului de lucru ori, după caz, adresa de domiciliu a intermediarilor de credit implicați, inclusiv numărul de telefon, fax, adresa de e-mail;
- c)** durata contractului de credit;
- d)** valoarea totală a creditului și condițiile care reglementează tragerea creditului;
- e)** în cazul unui credit acordat sub forma unei amânări la plata pentru un anumit bun, bunul respectiv și prețul de achiziție al acestuia;
- f)** rata dobânzii aferente creditului și tipul acesteia, fixă sau variabilă;
- g)** condițiile care guvernează aplicarea ratei dobânzii aferente creditului, formula completă de calcul a acesteia, precum și termenele, condițiile și procedura pentru modificarea ratei dobânzii aferente creditului și, în cazul în care se aplică rate diferite ale dobânzii aferente creditului în circumstanțe diferite, informațiile prevăzute anterior privind toate ratele dobânzii aplicabile;
- h)** în cazul creditelor acordate în valută, cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României și valabil la data încheierii contractului între moneda contractului de credit și moneda națională;
- i)** dobânda anuală efectivă și valoarea totală plătită de către consumator, calculate la momentul încheierii contractului de credit; se menționează toate ipotezele folosite pentru calcularea acestei rate;
- j)** suma, numărul și frecvența plăților care urmează să fie efectuate de către consumator și, după caz, ordinea în care se vor efectua plățile, în scopul rambursării, pentru diferitele solduri restante cu rate diferite ale dobânzii aferente creditului;
- k)** în cazul rambursării în rate a valorii totale a creditului, dreptul consumatorului de a primi, la cerere și gratuit, în orice moment pe întreaga durată a contractului de credit, pe hârtie sau pe alt suport durabil, conform deciziei consumatorului, un tabel de amortizare/grafic de rambursare, precum și o copie a contractului de credit;
- l)** în cazul în care costurile și dobânzile trebuie plătite fără a se rambursa nicio parte din valoarea totală a creditului, un extras care arată perioadele și condițiile pentru plata dobânzii și a oricăror costuri aferente creditului;

m) costurile de administrare ale unuia sau mai multor conturi care înregistrează atât operațiunile de plată, cât și tragerile din credit, cu excepția cazului în care deschiderea unui cont este opțională, costurile pentru utilizarea unui mijloc de plată atât pentru operațiuni de plată, cât și pentru trageri din credit, orice alte costuri rezultând din contractul de credit, precum și condițiile în care aceste costuri pot fi modificate;

n) rata dobânzii, în cazul plăților restante, aplicabilă la data încheierii contractului de credit și măsurile pentru ajustarea acesteia și, după caz, orice costuri datorate în caz de neplată;

o) o avertizare privind consecințele neefectuării plăților; contractul de credit va conține obligatoriu o prevedere prin care consumatorul este atenționat despre raportarea la Biroul de credit, Centrala Riscurilor de Credit și/sau la alte structuri asemănătoare existente, precum și cu privire la termenul în care se fac aceste raportări, în cazul în care acesta întârzie cu achitarea ratelor datorate;

p) după caz, o mențiune potrivit căreia va fi necesară plata unor taxe, onorarii și costuri în legătură cu încheierea, publicitatea și/sau înregistrarea contractului de credit și a documentelor accesorii acestuia, inclusiv taxele notariale;

q) garanțiile și tipul de asigurare necesară;

r) dreptul de rambursare anticipată și procedura de rambursare anticipată;

s) procedura care trebuie urmată în exercitarea dreptului de a solicita încetarea contractului de credit;

ș) dacă există sau nu un mecanism extrajudiciar de reclamație și despăgubire pentru consumator și, în caz afirmativ, modalitățile de acces la acesta;

t) alte condiții și clauze contractuale;

ț) datele de contact ale Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor pentru adresarea de petiții.

(2) Toate informațiile prevăzute la alin. (1), inclusiv cele aferente unor servicii în privința cărora consumatorul nu dispune de libertate de alegere, sunt prevăzute în contract, fără a se face trimitere la condițiile generale de afaceri ale creditorului, la lista de tarife și comisioane sau la orice alt înscris.

Art. 27. - (1) În cazul în care se aplică prevederile art. 26 alin. (1) lit. k), creditorul pune la dispoziția consumatorului un tabel de amortizare/grafic de rambursare cu îndeplinirea, în mod cumulativ, a următoarelor condiții:

a) în mod gratuit;

b) în orice moment pe întreaga durată a contractului de credit;

c) pe hârtie sau pe alt suport durabil, conform deciziei consumatorului.

(2) Tabelul de amortizare/graficul de rambursare indică:

a) valoarea fiecărei plăți datorate, cu indicarea separată a sumelor din care este compusă fiecare astfel de plată;

b) termenele și condițiile de plată ale acestor sume;

c) valoarea totală a creditului rămasă de rambursat;

d) dobânda calculată pe baza ratei dobânzii aferente creditului;

e) orice costuri suplimentare.

Art. 28. - În cazul în care rata dobânzii nu este fixă sau pot fi percepute costurile suplimentare pe baza contractului de credit și conform prevederilor

prezentei ordonanțe de urgență, tabelul de amortizare/graficul de rambursare indică în mod clar și concis că datele cuprinse în tabel/grafic vor rămâne valabile numai până la schimbarea următoare a ratei dobânzii aferente creditului sau perceperea costurilor suplimentare potrivit contractului de credit.

CAPITOLUL V

Dobânda anuală efectivă

Art. 29. - (1) DAE se calculează în conformitate cu formula matematică stabilită în anexa nr. 1.

(2) Costurile deschiderii și menținerii unui anumit cont, costurile utilizării unui mijloc de plată atât pentru tranzacții, cât și pentru trageri din acel cont, precum și alte costuri legate de operațiunile de plată sunt incluse în costul total al creditului pentru consumator, ori de câte ori deschiderea unui cont sau menținerea acestuia este obligatorie pentru obținerea creditului sau pentru obținerea acestuia în conformitate cu termenii și condițiile oferite.

(3) Calculul DAE se bazează pe ipoteza conform căreia contractul de credit urmează să rămână valabil pe perioada convenită, iar creditorul și consumatorul își vor îndeplini obligațiile în condițiile și în termenele convenite în contractul de credit.

(4) În cazul contractelor de credit care cuprind clauze care permit variații ale ratei dobânzii și, după caz, ale cheltuielilor incluse în DAE, dar necuantificabile la momentul calculării, DAE se calculează pe baza ipotezei conform căreia rata dobânzii și celelalte costuri vor rămâne fixe în raport cu nivelul stabilit în momentul încheierii contractului.

(5) Pentru contractele de credit în cadrul cărora s-a convenit o rată fixă a dobânzii pentru o perioadă inițială de cel puțin 5 ani, la sfârșitul căreia are loc o negociere în vederea stabilirii unei noi rate fixe a dobânzii pentru o perioadă suplimentară, calculul DAE suplimentare, cu caracter ilustrativ, menționate în FEIS, acoperă doar perioada inițială pe care se aplică rata fixă și se bazează pe ipoteza că, la sfârșitul perioadei cu rată fixă a dobânzii, capitalul rămas de rambursat este plătit.

(6) În cazul contractelor de credit care permit variații ale ratei dobânzii, creditorii informează consumatorul cu privire la posibilul impact al variațiilor asupra sumelor de plată și asupra DAE, cel puțin prin intermediul FEIS și prin contract.

(7) Obligația prevăzută la alin. (6) se realizează prin furnizarea către consumator a unei DAE suplimentare reprezentative, care ilustrează eventualele riscuri aferente unei creșteri semnificative a ratei dobânzii. DAE este ilustrată la cea mai ridicată rată a dobânzii din ultimii cel puțin 20 de ani sau, în cazul în care datele utilizate pentru calcularea ratei dobânzii sunt disponibile pentru o perioadă mai scurtă de 20 de ani, din cea mai lungă perioadă pentru care sunt disponibile datele respective, pe baza valorii maxime a oricărei rate de referință externe utilizate în calcularea ratei dobânzii.

(8) Informația prevăzută la alin. (6) este însoțită de o avertizare care evidențiază faptul că se poate schimba costul total al creditului consumatorului, arătat de DAE. Această prevedere nu se aplică contractelor de credit în cadrul cărora rata dobânzii este fixată pentru o perioadă inițială de cel puțin 5 ani, la sfârșitul căreia are loc o negociere privind rata dobânzii, în vederea convenirii unei noi rate fixe a dobânzii pentru o perioadă suplimentară, pentru care se menționează în FEIS o DAE suplimentară, cu caracter ilustrativ.

Art. 30. - Dacă sunt aplicabile, ipotezele suplimentare prevăzute în anexa nr. 1 se utilizează la calcularea DAE.

CAPITOLUL VI

Împrumuturi în valută

Art. 31. - (1) Creditorul se asigură că, în cazul în care un contract de credit se referă la un împrumut în valută, contractul prevede dreptul consumatorului de a putea converti, oricând pe parcursul relației contractuale, contractul de credit într-o monedă alternativă.

(2) Pentru a beneficia de dreptul prevăzut la alin. (1), consumatorul depune o cerere scrisă.

Art. 32. - (1) În cazul în care consumatorul decide să utilizeze dreptul de a converti contractul de credit într-o monedă alternativă, creditorul nu impune nicio restricție și oferă consumatorului produsele disponibile din oferta creditorului la momentul înaintării cererii de conversie de către consumator.

(2) Creditorul transmite oferta sa consumatorului în cel mai scurt termen, dar nu mai mult de 15 zile calendaristice de la data înregistrării cererii consumatorului. Consumatorul optează pentru acceptarea/respingerea ofertei în termen de 15 zile de la data primirii acesteia.

Art. 33. - (1) Moneda alternativă prevăzută la art. 31 alin. (1) este:

a) moneda în care, în principal, consumatorul își primește venitul sau deține activele care finanțează plata creditului, astfel cum este indicat la momentul în care a fost realizată cea mai recentă evaluare a bonității în raport cu contractul de credit;

b) moneda statului membru în care consumatorul fie a avut reședința la momentul la care a fost încheiat contractul de credit, fie își are reședința în prezent.

(2) Creditorii se asigură că cel puțin una din variantele prevăzute la alin. (1) este disponibilă pentru consumator.

Art. 34. - Cursul de schimb la care se efectuează conversia este cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României în ziua solicitării conversiei.

Art. 35. - (1) Creditorii efectuează și pun la dispoziția consumatorului, la momentul solicitării conversiei creditelor, fără costuri și comisioane suplimentare, o simulare privind graficul de plăți, atât în moneda contractului, cât și în moneda de conversie.

(2) Modificarea contractelor aflate în derulare se va face prin acte adiționale convenite cu creditorii, fără costuri, respectiv comisioane percepute de creditori și fără garanții suplimentare din partea consumatorilor.

(3) Se interzice încheierea unui nou contract de credit ca urmare a efectuării conversiei, cu excepția cazului în care consumatorul solicită în mod expres acest lucru.

Art. 36. - Creditorii se asigură că, în cazul în care un consumator deține un împrumut în valută, acesta este avertizat periodic, ori de câte ori este cazul, dar cel puțin lunar, pe suport hârtie sau pe alt suport durabil de comun acord agreat între părți, cu confirmare de primire, cel puțin în cazurile în care valoarea totală plătită de consumator care rămâne de rambursat sau al ratelor periodice variază cu mai mult de 20% în raport cu valoarea la care s-ar ridica dacă s-ar aplica cursul de schimb de la momentul încheierii contractului între moneda contractului de credit și moneda națională. Avertizarea îl informează pe consumator în legătură cu o creștere a cuantumului total plătit de către acesta, prezintă dreptul de conversie într-o monedă alternativă și condițiile în care se poate efectua acesta.

Art. 37. - Conversia contractului aplicabilă în temeiul prevederilor prezentului capitol se aduce la cunoștința consumatorului în FEIS și în contractul de credit. FEIS include un exemplu ilustrativ al impactului pe care îl are o fluctuație valutară de 20%.

CAPITOLUL VII

Creditele cu rată variabilă a dobânzii

Art. 38. - (1) În contractele de credit cu dobândă variabilă se vor aplica următoarele reguli:

a) pentru creditele în valută, dobânda va fi compusă dintr-un indice de referință EURIBOR/LIBOR la o anumită perioadă, în funcție de valuta creditului, la care creditorul adaugă o anumită marjă fixă pe toată perioada derulării contractului;

b) pentru creditele acordate în monedă națională, dobânda va fi compusă dintr-un indice de referință calculat exclusiv pe baza tranzacțiilor interbancare la o anumită perioadă, la care creditorul poate să adauge o anumită marjă fixă pe toată perioada derulării contractului. Indicele de referință pentru credite acordate în lei cu dobândă variabilă se calculează și se publică în fiecare zi lucrătoare pe website-ul Băncii Naționale a României și reprezintă rata de dobândă calculată ca medie ponderată a ratelor de dobândă cu volumele tranzacțiilor de pe piața interbancară. Indicele de referință se calculează la finalul fiecărui trimestru, ca medie aritmetică a ratelor de dobândă zilnice determinate pentru trimestrul anterior, urmând a se aplica de fiecare instituție de credit pentru trimestrul următor;

c) în acord cu politica comercială a fiecărui creditor, acesta poate reduce marja și/sau aplica un nivel mai redus al indicelui de referință, având dreptul ca,

pe parcursul derulării contractului, să revină la valoarea marjei menționate în contract la data încheierii acestuia și/sau la nivelul indicelui de referință;

d) modul de calcul al dobânzii trebuie indicat în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobânzii variabile, atât în sensul majorării datorate indicelui de referință EURIBOR/indicelui de referință pentru creditele acordate în lei cu dobândă variabilă/LIBOR, cât și în cel al reducerii acesteia;

e) valoarea indicilor de referință utilizați în formula de calcul a dobânzii variabile va fi afișată și permanent actualizată, pe website-urile creditorilor și la toate punctele de lucru ale acestora.

(2) Creditorii păstrează înregistrări ale indicilor de referință pentru calcularea ratei dobânzii pe care le pun la dispoziția consumatorilor.

Art. 39. - (1) Consumatorul este informat, pe hârtie sau pe alt suport durabil, în legătură cu orice modificare a ratei dobânzii aferente creditului, înainte ca modificarea să intre în vigoare.

(2) Informațiile cuprind cel puțin următoarele:

a) valoarea plăților de efectuat după ce noua rată a dobânzii produce efecte;

b) în cazul în care numărul sau frecvența plăților se modifică, informații în legătură cu acestea.

(3) Părțile pot conveni în contractul de credit ca informațiile prevăzute la alin. (1) și (2) să fie transmise periodic, cel puțin lunar, consumatorului.

Art. 39¹. - Fără a aduce atingere altor obligații prevăzute în prezenta ordonanță de urgență, înainte de a modifica termenele și condițiile contractului de credit, creditorul îi comunică următoarele informații consumatorului:

a) o descriere clară a modificărilor propuse, precizând dacă debitorul trebuie să își dea consimțământul sau dacă modificările sunt introduse prin efectul legii;

b) calendarul de punere în aplicare a modificărilor menționate la lit. a);

c) mijloacele de care dispune consumatorul pentru a depune o reclamație cu privire la modificările menționate la lit. a);

d) termenul în care trebuie formulată o astfel de reclamație;

e) denumirea și adresa autorității competente la care consumatorul poate depune plângerea.

CAPITOLUL VIII

Rambursarea anticipată

Art. 40. - Consumatorul are dreptul, în orice moment, să își îndeplinească integral sau parțial obligațiile care îi revin în temeiul unui contract de credit înainte de încetarea acestuia. În acest caz, consumatorul are dreptul la o reducere a costului total al creditului, această reducere constând în dobânda și costurile aferente sumei rambursate anticipat pentru perioada dintre data rambursării anticipate și data prevăzută pentru încetarea contractului de credit.

Art. 41. - (1) Dreptul consumatorului de a rambursa anticipat nu poate fi condiționat de plata unei anumite sume minime sau de un anumit număr de rate.

(2) În cazul rambursării anticipate parțiale, consumatorul are dreptul să aleagă între:

- a) menținerea valorii ratei lunare și diminuarea perioadei de creditare inițiale;
- b) diminuarea valorii ratei lunare și menținerea perioadei de creditare inițiale;
- c) diminuarea valorii ratei lunare și diminuarea perioadei de creditare inițiale.

(2¹) Creditorul oferă, în scris, consumatorului, la cererea acestuia, o simulare pentru fiecare dintre cele 3 opțiuni prevăzute la alin. (2). Creditorul are obligația de a informa consumatorul cu privire la acest drept. O copie a simulării furnizate va fi păstrată de creditor, iar altă copie va fi înmănată consumatorului.

(3) Creditorul nu are dreptul să aplice penalizări, să perceapă compensație sau orice alte costuri de la consumator în cazul rambursării anticipate.

Art. 42. - Finanțările intermediare și finanțările anticipate acordate de băncile pentru locuințe, a căror scadență finală este dată de repartizarea contractului de economisire-creditare în baza căruia a fost acordat creditul, sunt exceptate de la prevederile art. 41 alin. (2).

Art. 43. - În situația în care creditul este rambursat anticipat și există un contract de asigurare atașat creditului, consumatorul poate opta fie pentru menținerea în vigoare a contractului de asigurare, cu încheierea unui act adițional în vederea schimbării beneficiarului asigurării, fie pentru încetarea valabilității acestuia, cu posibilitatea restituirii diferenței de primă aferentă perioadei rămase, conform prevederilor condițiilor de asigurare.

Art. 44. - (1) În situația în care un consumator urmărește să își îndeplinească obligațiile în temeiul unui contract de credit înainte ca acesta să înceteze de drept, creditorul furnizează consumatorului fără întârziere, după primirea solicitării, pe hârtie sau pe alt suport durabil, informațiile necesare pentru analizarea opțiunii respective.

(2) Aceste informații cuprind cel puțin cuantificarea implicațiilor pe care le are pentru consumator îndeplinirea obligațiilor înainte de expirarea contractului de credit și o evidențiere clară a oricăror ipoteze utilizate. Creditorii utilizează ipotezele prevăzute la art. 41 - 43.

CAPITOLUL IX

Arierate și executare silită

Art. 45. - (1) Creditorii au obligația de a avea politici și proceduri adecvate în virtutea cărora să depună eforturi pentru a aplica, dacă este cazul, o restructurare rezonabilă datorată dificultăților financiare înainte de a demara procedura de executare silită.

(2) Măsurile de restructurare prevăzute la alin. (1) datorate dificultăților financiare țin seama, printre alte elemente, de situația consumatorului și constau în următoarele:

- a) refinanțarea totală sau parțială a contractului de credit;
- b) modificarea termenelor și condițiilor existente ale unui contract de credit, care include:

- (i) prelungirea duratei contractului de credit;

- (ii) modificarea tipului de contract de credit;
  - (iii) amânarea plății tuturor sau a unei părți a ratelor de credit pentru o anumită perioadă;
  - (iv) schimbarea ratei dobânzii;
  - (v) oferirea unei perioade fără plăți;
  - (vi) plăți parțiale;
  - (vii) conversii monetare;
  - (viii) iertarea parțială de datorie și consolidarea datoriilor.
- (3) Lista măsurilor potențiale de restructurare datorată dificultăților financiare prevăzute la alin. (1) nu aduce atingere niciunei prevederi legale naționale.

Art. 46. - (1) În situația în care un consumator se află în dificultate de plată, creditorul și consumatorul trebuie să concluzeze pentru a stabili motivele apariției dificultăților și pentru a se lua măsuri adecvate de către creditor.

(2) Orice interacțiune dintre creditor și consumator, respectiv dintre entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe și consumator, în legătură cu dificultatea de plată a acestuia, respectă păstrarea confidențialității oricăror informații referitoare la consumator și la relația contractuală.

(3) Creditorul menține un nivel de contact și de comunicare proporțional cu cerințele de informare, și nu excesiv, cu un consumator aflat în dificultate de plată.

Art. 47. - (1) Creditorul comunică informațiile în mod clar și într-un limbaj simplu.

(2) Creditorul acordă sprijin și cel puțin următoarele informații consumatorilor care se află în dificultate de plată:

- a) numărul de plăți neefectuate sau efectuate parțial;
- b) suma totală a plăților întârziate;
- c) costurile asociate plăților întârziate;
- d) importanța cooperării consumatorului cu creditorul pentru a rezolva situația.

(3) În cazurile în care dificultatea de plată a consumatorului persistă mai mult de 60 de zile, creditorul oferă consumatorului următoarele informații:

- a) informații cu privire la consecințele plăților neefectuate, incluzând dobânzile penalizatoare și posibila pierdere a proprietății;
- b) informații despre drepturile consumatorului aflat în astfel de situații.

Art. 48. - (1) Creditorul, respectiv entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe trebuie să țină cont de circumstanțele individuale ale consumatorului, de interesele și drepturile consumatorului, precum și de capacitatea de rambursare a acestuia atunci când oferă soluții.

(2) Soluțiile oferite de creditor pot include:

- a) refinanțarea totală sau parțială a contractului de credit utilizând una din ofertele curente ale creditorului;
- b) prelungirea duratei contractului de credit;
- c) schimbarea tipului contractului de credit;
- d) amânarea plății sumei totale sau parțiale a ratei de rambursare pentru o perioadă;

- e) schimbarea ratei dobânzii;
- f) oferirea unei perioade fără plăți;
- g) reducerea pe perioade scurte a ratei;
- h) consolidarea mai multor credite care poate oferi un termen mai lung de creditare și o rata mai mică;
- i) rescadențarea ratelor;
- j) reeșalonarea ratelor;
- k) conversia creditelor.
- l) reducerea soldului datoriei.

(3) Entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe elaborează, împreună cu consumatorul, un plan de achitare a datoriilor/obligațiilor adaptat la veniturile actuale ale acestuia, ce poate include:

- a) eșalonarea plății sumelor datorate;
- b) reducerea sumei totale de plată;
- c) oferirea unei perioade fără plăți;
- d) consolidarea mai multor datorii.

(4) Finanțările intermediare și finanțările anticipate acordate în baza contractului de economisire și creditare în sistem colectiv pentru domeniul locativ, a căror scadență finală este dată de repartizarea contractului de economisire-creditare în baza căruia a fost acordat creditul, sunt exceptate de la prevederile alin. (2) lit. b), d), i) și j).

(5) În orice situație, soluțiile oferite potrivit alin. (2) și (3):

- a) nu aduc atingere prevederilor art. 16 alin. (1) lit. g);
- b) nu determină o reevaluare a bunului adus în garanție și, de asemenea, nu impun o altă garanție, decât la solicitarea expresă a consumatorului.

Art. 49. - Creditorul, respectiv entitatea care desfășoară activități de recuperare creanțe documentează motivele pentru care soluțiile oferite consumatorului sunt adecvate pentru circumstanțele individuale ale acestuia și trebuie să elaboreze și să țină evidențe ale tuturor interacțiunilor dintre acesta și consumatorul aflat în dificultate de plată cel puțin pe durata derulării contractului și cel puțin cinci ani după data cesionării creanțelor și/sau după finalizarea procedurii executării silită.

Art. 50. - (1) Creditorul depune diligențe pentru a preveni declararea scadenței anticipate, inițierea procedurilor de executare silită a consumatorilor ori vânzarea debitelor restante către entități care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

(2) Creditorul trebuie să facă dovada că a depus diligențele necesare în vederea evitării inițierii procedurilor prevăzute la alin. (1).

(3) În vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alin. (1) și (2), cel mai târziu după înregistrarea unui număr de 60 de zile consecutive restanță de către consumator, creditorul contactează consumatorul pentru a obține informațiile privind situația financiară a acestuia. În baza informațiilor primite, creditorul depune diligențele necesare pentru a transmite în scris consumatorului soluții corespunzătoare pentru achitarea debitului.

(4) Oricând pe parcursul relației contractuale, la solicitarea consumatorului, creditorul oferă acestuia soluții corespunzătoare pentru achitarea debitului, chiar dacă nu sunt înregistrate restanțe, însă consumatorul face dovada unei situații dificile sau a iminenței neplății.

Art. 51. - Creditorul îl notifică pe consumator cu cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de declararea scadentă a creditului, de cesionarea creanțelor rezultate din contractele de credit neperformante către entități care desfășoară activitatea de recuperare creanțe sau de inițierea procedurii de executare silită, după caz, informându-l cu privire la drepturile pe care le are în această situație.

Art. 52. - (1) În cazul imposibilității consumatorilor de a-și îndeplini obligațiile contractuale ca urmare a majorării dobânzii cu cel puțin două puncte procentuale raportat la momentul încheierii contractului, creditorul depune toate diligențele pentru a transmite în scris consumatorului soluții în raport cu veniturile actuale ale consumatorului, astfel cum rezultă acestea din documentele justificative. Părțile agreează propunerea prin act adițional ce va fi valabil până la dispariția cauzei, dar nu mai mult de 12 luni.

(2) Consumatorii notifică creditorilor faptul că se află în imposibilitatea îndeplinirii obligațiilor contractuale ca urmare a majorării dobânzii creditului și depun documente justificative în acest sens.

(3) Creditorul evaluează bonitatea consumatorului într-un termen de cel mult 10 zile calendaristice de la primirea notificării.

Art. 53. - (1) Rata dobânzii penalizatoare se calculează pe bază de procent fix ce nu poate fi mai mare de trei puncte procentuale, care se adaugă la rata dobânzii curente și se aplică la principalul restant.

(2) În cazul în care consumatorul sau soțul/soția acestuia se află în una din următoarele situații: șomaj, reducere drastică a salariului, deces, dobânda penalizatoare nu poate depăși cu mai mult de două puncte procentuale rata dobânzii curente. Prin reducerea drastică a salariului se înțelege o reducere de cel puțin 15% din valoarea acestuia. Această dobândă va fi percepută până la încetarea evenimentului care a generat reducerea veniturilor, dar nu mai mult de 12 luni. În caz de deces, perioada nu poate fi mai mică de 6 luni.

(3) Consumatorul notifică creditorul, de îndată, dar nu mai târziu de 15 zile calendaristice, cu privire la încetarea evenimentului care a generat reducerea veniturilor.

Art. 54. - (1) Se interzice aplicarea dobânzilor penalizatoare la soldul creditului sau la valoarea totală a creditului ori la valoarea totală plătită de către consumator.

(2) În toate cazurile, cuantumul dobânzilor penalizatoare nu trebuie să depășească principalul restant.

Art. 55. - (1) După declararea scadenței anticipate, se poate percepe doar o dobândă penalizatoare calculată pe bază de procent fix și care nu poate fi mai mare de două puncte procentuale, care se adaugă la rata dobânzii contractuale.

(2) Prin excepție de la prevederile art. 53 alin. (1) și ale art. 54 alin. (1), dobânda penalizatoare se aplică la datoria exigibilă. Se interzice perceperea altor dobânzi după declararea scadenței anticipate.

(3) Pe parcursul procedurii de executare silită se interzice perceperea dobânzilor și a dobânzilor penalizatoare.

(4) Creditorul poate declara creditul scadent anticipat după înregistrarea unui număr de 90 de zile consecutive restanță de către consumator.

(5) Perioada dintre declararea scadenței anticipate și declanșarea executării silite nu poate fi mai mică de 3 luni. La solicitarea expresă a consumatorului, creditorul reduce această perioadă. În cazul în care executarea silită nu este inițiată în cel mult 6 luni de la data declarării scadenței anticipate, începând cu ziua imediat următoare expirării acestui termen, creditorul nu va mai percepe dobânzi penalizatoare, cu excepția situației în care între părți a intervenit, la solicitarea consumatorului, un acord scris.

Art. 56. - (1) Prin derogare de la prevederile art. 754, 755 și art. 816 alin. (1) din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările ulterioare, în situația premergătoare declarării scadente a creditului sau a executării silite, consumatorul are dreptul să solicite creditorului vânzarea bunului imobil ipotecat direct de către consumator. Creditorul acordă acest drept pentru o perioadă de cel puțin 6 luni. În această situație, executarea se poate declanșa doar după expirarea perioadei în care consumatorul are dreptul să vândă direct imobilul.

(2) În acest caz, consumatorul este obligat să îl informeze în scris pe creditor despre ofertele de preț primite, indicând, după caz, numele sau denumirea, precum și adresa sau sediul social ale potențialilor cumpărători.

(3) Creditorul transmite consumatorului acordul său cu privire la efectuarea vânzării în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la primirea informațiilor prevăzute la alin. (2).

(4) Consumatorul și terțul cumpărător vor proceda la semnarea actului de vânzare-cumpărare asupra imobilului într-un termen de maximum 10 zile lucrătoare de la primirea acordului de la creditor.

(5) Terțul cumpărător consemnează prețul la dispoziția creditorului, nu mai târziu de 4 zile lucrătoare de la încheierea actului translativ de proprietate.

(6) Creditorul pune la dispoziția consumatorului, în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la data consemnării prețului, diferența dintre prețul încasat și suma rămasă de rambursat de către consumator în baza contractului de credit.

(7) În cazul în care diferența dintre prețul achitat de către terțul cumpărător și suma rămasă de rambursat de către consumator în baza contractului de credit este negativă, creditorul îl informează în scris pe consumator cu privire la cuantumul debitului rămas de achitat.

Art. 57. - Obligațiile prevăzute la art. 54 și la art. 55 alin. (4) și (5) se aplică și procedurilor inițiate de entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

Art. 57¹. - (1) În cazul în care drepturile creditorului ce decurg dintr-un contract de credit sau contractul de credit în sine se cesionează unei părți terțe,

consumatorul are dreptul să invoce împotriva cesionarului orice mijloc de apărare la care putea recurge împotriva creditorului inițial, inclusiv dreptul la compensare.

(2) Consumatorul trebuie să fie informat despre cesiunea menționată la alin. (1), cu excepția cazului în care creditorul inițial, prin acord cu cesionarul, administrează în continuare creditul în relația cu consumatorul.

CAPITOLUL X

Cesiunea

Art. 58. - (1) În cazurile în care contractul de credit însuși ori numai creanțele rezultate dintr-un contract de credit se cesionează, consumatorul are dreptul să invoce împotriva cesionarului orice mijloc de apărare la care putea recurge împotriva cedentului inițial, inclusiv dreptul la despăgubire.

(2) Contractele de credit reglementate de prezenta ordonanță de urgență și creanțele rezultate din acestea pot fi cesionate numai către creditori, astfel cum sunt definiți la art. 3 pct. 2, alții decât creditorii nonfinanciari.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), creanțele rezultate din contractele de credit pot fi cesionate și către entități ce au drept obiect de activitate emiterea de instrumente financiare securitizate în baza unui portofoliu de creanțe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/2006 privind securitizarea creanțelor.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (2), creanțele rezultate din contractele de credit neperformante, pentru care creditorul a declarat scadența anticipată ori a inițiat procedura executării silite a consumatorului, pot fi cesionate către entități care desfășoară activitatea de recuperare creanțe, astfel cum sunt definite la art. 3 pct. 29.

(5) Contractele de credit, contractele de ipotecă, precum și orice alte înregistrări care au caracter de instrumente de garantare a respectivelor credite, încheiate la solicitarea creditorilor, nu reprezintă titluri executorii în cazul în care cesionarul este o entitate ce desfășoară activități de recuperare creanțe.

Art. 59. - (1) Consumatorul este informat cu privire la cesiunea prevăzută la art. 58. Cesiunea, individuală sau în cadrul unui portofoliu de creanțe, devine opozabilă consumatorului prin notificarea adresată acestuia de către cedent.

(2) Cesionarul contractului de credit, respectiv cesionarul creanței este obligat să aibă sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România pentru rezolvarea eventualelor litigii și pentru a răspunde contravențional și/sau, după caz, penal, în fața autorităților publice.

(3) Cesiunea se notifică de către cedent consumatorului, în termen de 10 zile calendaristice de la încheierea contractului de cesiune, prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

(4) Notificarea este redactată în scris, într-un limbaj clar, vizibil și ușor de citit, fontul utilizat fiind Times New Roman, mărimea de minimum 12 p, pe hârtie, și va menționa cel puțin următoarele:

a) numele și datele de contact, inclusiv numărul de telefon, fax, e-mail ale creditorului, ale entității care va încasa de la consumator sumele pentru

rambursarea creditului după cesiune, precum și, după caz, ale reprezentantului acesteia din România;

- b)** numele creditorului original de la care a fost preluată creanța;
- c)** data la care s-a realizat cesiunea;
- d)** cuantumul sumei datorate și documentele care atestă elementele componente ale acestei sume;
- e)** conturile în care se vor efectua plățile.

(5) În plus față de obligațiile prevăzute la alin. (4), entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe notifică consumatorul cu privire la:

a) termenul în care consumatorul ia legătura cu entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe. Acest termen nu poate fi mai mic de 5 zile lucrătoare de la data primirii notificării de către consumator;

b) dreptul consumatorului de a transmite entității de recuperare creanțe o contestație a existenței debitului ori a cuantumului acestuia în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea notificării, precum și faptul că va primi răspuns în termen de 30 de zile calendaristice la contestația formulată;

c) dreptul consumatorului de a se adresa direct instanței de judecată în cazul în care contestă existența debitului ori a cuantumului acestuia;

d) faptul că necontestarea de către consumator, în termenul de 30 de zile calendaristice, a debitului nu reprezintă o recunoaștere a sumei de către acesta și nu îl privează pe consumator de dreptul de a se adresa instanței.

(6) Reprezentanții entităților care desfășoară activitatea de recuperare creanțe se legitimează atunci când se adresează consumatorilor.

Art. 60. - Se interzic:

a) cesionarea contractului de credit și a accesoriilor, precum și a creanței către o entitate care nu are sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România;

b) perceperea de comisioane, dobânzi și dobânzi penalizatoare, cu excepția dobânzilor penalizatoare legale, de către entitățile de recuperare creanțe;

c) perceperea de costuri aferente activității de recuperare de către entitățile de recuperare creanțe, cu excepția costurilor aferente procedurilor de executare silită;

d) derularea activităților de recuperare creanțe în perioada celor 30 de zile calendaristice prevăzute la art. 59 alin. (5) lit. b) și până când este transmis consumatorului răspunsul la contestație;

e) utilizarea de tehnici care să hărțuiască sau să abuzeze orice persoană în legătură cu recuperarea creanțelor;

f) utilizarea, în cadrul procesului de recuperare creanțe, de amenințări sau alte tehnici agresive, cu scopul de a vătăma fizic ori psihic consumatorul ori rude ale acestuia ori de a-i afecta reputația;

g) contactarea consumatorului, în cadrul procesului de recuperare creanțe, la locul de muncă al acestuia;

h) contactarea, în legătură cu recuperarea creanțelor, a oricărei alte persoane diferite de consumator, succesorii legali, avocatul sau împuternicitul acestuia, creditorul, avocatul sau împuternicitul creditorului;

- i) afișarea la ușa apartamentului/blocului a notificărilor/somațiilor/adreselor în legătură cu recuperarea creanțelor, cu excepția actelor de procedură afișate la solicitarea executorului judecătoresc ori a instanței de judecată;
- j) comunicarea cu consumatorul în intervalul orar 20.00-9.00.

CAPITOLUL XI

Servicii de consiliere

Art. 61. - (1) Sunt permise doar serviciile de consiliere independentă.

(2) Serviciile de consiliere independentă pot fi oferite exclusiv de intermediarii de credite care nu sunt legați.

Art. 62. - (1) Intermediarii de credite nelegați care oferă servicii de consiliere trebuie să fie înregistrați în acest sens conform art. 100-104. În vederea obținerii înregistrării, aceștia elaborează propriile proceduri privind prestarea serviciilor de consiliere, întocmesc criteriile de identificare a riscurilor, îndeplinesc cerințele prevăzute la art. 93-99 referitoare la normele de conduită pentru acordarea de credite consumatorilor și pe cele de la art. 86-92 referitoare la cerințele în materie de cunoștințe și competențe ale personalului.

(2) Cererea de înregistrare este adresată Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

Art. 63. - (1) Pentru asigurarea independenței și a imparțialității se interzice intermediarului de credite nelegat care oferă servicii de consiliere să fie remunerat sau să primească orice fel de foloase de la creditorii. Prestatorul de servicii de consiliere este remunerat doar de către consumator.

(2) Tariful perceput consumatorului stabilit conform art. 99 alin. (2) este prevăzut în contractul de prestări servicii.

Art. 64. - (1) Intermediarul de credite nelegat îl informează în mod explicit pe consumator, după caz în contextul unei anumite tranzacții, dacă i se oferă sau i se pot oferi servicii de consiliere.

(2) Intermediarul de credite nelegat care oferă servicii de consiliere pune la dispoziția consumatorului, înainte de încheierea unui contract de furnizare de servicii de consiliere, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, următoarele informații:

a) gama de produse de care se ține seama atunci când se face recomandarea. Intermediarii sunt obligați să țină seama de o gamă largă de produse de pe întreaga piață în conformitate cu prevederile art. 65 alin. (1) lit. b);

b) tariful datorat de consumator pentru furnizarea serviciilor de consiliere.

(3) Informațiile prevăzute la alin. (2) pot fi puse la dispoziția consumatorului sub forma unor informații precontractuale suplimentare, caz în care este necesar acordul scris al consumatorului cu privire la furnizarea serviciilor de consiliere și la tariful datorat.

Art. 65. - (1) În cazul în care furnizează servicii de consiliere consumatorilor, intermediarii de credite nelegați, pe lângă cerințele prevăzute la art. 63, art. 86-93 și art. 95-99:

a) obțin informațiile necesare referitoare la situația personală și financiară a consumatorului, la preferințele și obiectivele acestuia, pentru a putea recomanda contracte de credit adecvate. O astfel de analiză se bazează pe informații actualizate la momentul respectiv și ține seama de ipoteze rezonabile cu privire la riscurile pentru situația consumatorului pe durata contractului de credit propus;

b) analizează un număr suficient de mare de contracte de credit disponibile pe întreaga piață, respectiv cel puțin un tip de contract existent în oferta fiecărui creditor, și recomandă cel puțin 3 contracte de credit adecvate nevoilor, situației financiare și circumstanțelor personale ale consumatorului;

c) acționează în interesul superior al consumatorului:

(i) informându-se în legătură cu nevoile și circumstanțele consumatorului;

(ii) recomandând contracte de credit adecvate în conformitate cu prevederile lit. a) și b);

d) furnizează consumatorului, în termen de 10 zile calendaristice de la data solicitării, dacă părțile nu stabilesc altfel, un exemplar al recomandării oferite, semnat și ștampilat, pe suport hârtie sau, la solicitarea expresă a consumatorului, pe alt suport durabil, agreat de comun acord.

(2) Intermediarii de credite nelegați trebuie să poată face dovada că au respectat prevederile alin. (1).

Art. 66. - (1) Se interzice utilizarea de către creditori, de intermediarii de credite legați și de entitățile de recuperare creanțe a termenilor "consiliere" și "consilier" sau a termenilor similari.

(2) Termenii "consiliere" și "consilier" sau termeni similari pot fi utilizați numai în cazul furnizării de servicii de consiliere.

Art. 67. - Creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați avertizează consumatorul atunci când, în contextul situației financiare a acestuia, un contract de credit poate determina un anumit risc pentru consumator.

Art. 68. - Prezentul capitol nu aduce atingere prevederilor art. 11 referitoare la explicații adecvate și nici obligației creditorilor și intermediarilor de credite de a furniza consumatorilor servicii care să îi ajute să își evalueze nevoile financiare și să înțeleagă ce tipuri de produse pot răspunde nevoilor respective.

CAPITOLUL XII

Evaluarea bonității consumatorului

SECȚIUNEA 1

Dispoziții comune

Art. 69. - (1) Înainte de încheierea unui contract de credit, creditorii nonfinanciari evaluează bonitatea consumatorului potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

(2) În cazul creditorilor, alții decât creditorii nonfinanciari, evaluarea bonității se realizează potrivit reglementărilor Băncii Naționale a României publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 70. - (1) Creditorii precizează în mod clar și ușor de înțeles, în etapa precontractuală, informațiile necesare și documentele ce pot fi verificate independent, pe care consumatorul trebuie să le furnizeze, precum și termenul exact în care consumatorul trebuie să furnizeze informațiile respective.

(2) Consumatorii furnizează informații corecte și complete ca răspuns la solicitarea prevăzută la alin. (1) pentru efectuarea unei evaluări corespunzătoare a bonității.

(3) Creditorul, intermediarul de credite sau reprezentantul desemnat avertizează consumatorul că, în cazul în care creditorul nu este în măsură să efectueze o evaluarea a bonității sau să întreprindă verificările necesare pentru evaluarea bonității, deoarece consumatorul decide să nu furnizeze informațiile, creditul nu poate fi acordat. Această avertizare poate fi transmisă într-un format standardizat.

(4) Înainte de consultarea datelor cu caracter personal ale consumatorului în scopul evaluării bonității consumatorului, creditorul îl informează în prealabil pe acesta, cu respectarea prevederilor art. 12 alin. (1) din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare, că urmează să se facă un astfel de demers.

Art. 71. - Intermediarii de credite sau reprezentanții desemnați transmit cu acuratețe informațiile necesare obținute de la consumator creditorului relevant, pentru a permite efectuarea evaluării bonității.

Art. 72. - (1) În situația în care cererea de creditare este respinsă, creditorul îl informează pe consumator fără întârziere, în termen de cel mult două zile lucrătoare de la luarea deciziei, în legătură cu respingerea și, după caz, îi comunică acestuia dacă decizia este bazată pe prelucrarea automatizată a datelor. În cazul în care respingerea cererii de credit se bazează pe consultarea unei baze de date, creditorul îl informează de asemenea pe consumator în legătură cu rezultatul acestei consultări și cu caracteristicile bazei de date consultate.

(2) În toate cazurile, creditorul îl informează în mod clar pe consumator cu privire la motivele care au determinat respingerea cererii.

Art. 73. - Creditorul nu poate invoca nulitatea contractului de credit sau modifica în detrimentul consumatorului un contract de credit în situația în care se demonstrează că acesta nu a realizat corect evaluarea bonității, cu excepția cazului în care aceasta s-a datorat furnizării de către consumator, cu bună știință, de informații false sau incomplete.

Art. 74. - Prevederile prezentului capitol nu aduc atingere prevederilor Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare.

SECȚIUNEA a 2-a

Evaluarea bonității de către creditorii nonfinanciari

Art. 75. - Creditorii nonfinanciari realizează evaluarea bonității consumatorilor, pe baza factorilor relevanți, în scopul verificării capacității acestora de a-și îndeplini obligațiile contractuale. Se va avea în vedere inclusiv evaluarea capacității consumatorilor de a face față unor evoluții nefavorabile privind cursul de schimb, rata dobânzii și venitul.

Art. 76. - (1) La evaluarea bonității consumatorilor, creditorii nonfinanciari iau în considerare nivelul veniturilor și cheltuielilor consumatorilor și alte informații financiare și economice considerate necesare, suficiente și proporționale în acest scop.

(2) Creditorii nonfinanciari nu se bazează, la evaluarea bonității consumatorilor, predominant pe faptul că valoarea bunului imobil depășește valoarea creditului și nici pe perspectiva de creștere a valorii bunului imobil decât dacă creditul este acordat în scopul construirii sau renovării unui bun imobil.

(3) Creditorii nonfinanciari obțin, în condițiile Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare, informațiile prevăzute la alin. (1) de la consumator și din alte surse interne sau externe relevante, inclusiv, dacă este cazul, de la intermediarii de credit implicați în activitățile preliminare încheierii contractelor de credit sau, după caz, de la reprezentanții desemnați.

(4) Pentru scopul aplicării prevederilor alin. (3), creditorii nonfinanciari se asigură că relațiile contractuale stabilite cu intermediarii de credite sau, după caz, cu reprezentanții desemnați prevăd obligația celor din urmă de a transmite, cu acuratețe, informațiile obținute de la consumatori necesare creditorului pentru evaluarea bonității acestora.

(5) Creditorii nonfinanciari verifică în mod corespunzător informațiile obținute, inclusiv prin consultarea unor documente din surse care pot fi verificate independent, dacă este cazul, cu respectarea prevederilor Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare.

(6) În situația în care consumatorul solicită majorarea semnificativă a valorii totale a creditului, după încheierea contractului de credit, creditorul nonfinanciar actualizează informațiile aflate la dispoziția sa privind consumatorul și reevaluează bonitatea acestuia.

(7) Prin excepție de la prevederile alin. (6), reevaluarea bonității consumatorului nu este necesară în cazul în care creditorul nonfinanciar a efectuat, anterior solicitării, evaluarea bonității consumatorului pentru o valoare totală a creditului care cuprinde majorările semnificative solicitate de consumator ulterior încheierii contractului.

(8) Prin majorare semnificativă se înțelege o creștere de peste 15% din valoarea totală inițială a creditului.

Art. 77. - Creditorul nonfinanciar poate acorda creditul solicitat ori majora semnificativ valoarea totală a creditului inițial acordat numai în cazul în care se încredințează, pe baza evaluării bonității consumatorului, de capacitatea acestuia de a-și îndeplini obligațiile contractuale.

Art. 78. - (1) În scopul aplicării art. 75, creditorii nonfinanciari stabilesc, documentează și păstrează procedurile și informațiile care stau la baza evaluării bonității consumatorilor.

(2) Creditorii nonfinanciari stabilesc, în mod proporțional și limitat la scopul pentru care sunt necesare, informațiile ce vor fi solicitate consumatorilor în scopul evaluării bonității.

(3) Prevederile alin. (1) și (2) nu prejudiciază dreptul creditorilor nonfinanciari de a solicita, atunci când este necesar, clarificări cu privire la informațiile primite.

(4) Prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, se stabilesc detalii tehnice pentru efectuarea bonității de către creditorii nonfinanciari. Ordinul se emite în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

CAPITOLUL XIII

Accesul la baze de date

Art. 79. - În scopul evaluării bonității consumatorilor și pentru scopul exclusiv de a monitoriza respectarea de către consumatori a obligațiilor legate de credit, sistemele de evidență de tipul birourilor de credit, private sau publice, asigură, în cazul creditului transfrontalier, accesul creditorilor din alte state membre la bazele de date gestionate în condiții nediscriminatorii față de creditorii naționali, pe toată durata contractului de credit.

Art. 80. - Prezentul capitol nu aduce atingere prevederilor Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL XIV

Evaluarea bunului

Art. 81. - (1) La evaluarea unui bun imobil sunt utilizate standardele de evaluare obligatorii adoptate de Asociația Națională a Evaluatorilor Autorizați din România.

(2) Creditorii se asigură că evaluarea unui bun imobil se realizează de către evaluatori autorizați, independenți, membri ai Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România.

(3) Evaluarea se comunică de către evaluator consumatorului și creditorului, pe hârtie sau pe un alt suport durabil, de comun acord stabilit.

(4) Creditorii păstrează un exemplar al evaluării pe toată durata derulării contractului de credit.

Art. 82. - (1) Competența evaluatorilor din punct de vedere profesional se realizează conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 24/2011 privind unele măsuri în domeniul evaluării bunurilor, aprobată cu modificări prin Legea nr. 99/2013, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Creditorii se asigură că evaluatorii sunt independenți în raport cu procesul de acordare a creditului, astfel încât să se asigure o evaluare imparțială și obiectivă.

Art. 83. - (1) Consumatorul are dreptul să aleagă dacă evaluarea este realizată de un evaluator angajat/remunerat de creditor sau este realizată de un alt evaluator.

(2) În cazul în care consumatorul decide ca evaluarea să fie realizată de un evaluator ce nu este angajat/remunerat de creditor, consumatorul are dreptul să aleagă între un evaluator dintr-o listă propusă de creditor de cel puțin 15 evaluatori și orice alt evaluator autorizat, membru al Asociației Naționale a Evaluatorilor Autorizați din România.

(3) În situația prevăzută la alin. (2), evaluarea se realizează în baza unui contract de prestări servicii de evaluare încheiat cu consumatorul.

(4) În cazul în care creditorii solicită un raport standard de evaluare, aceștia comunică evaluatorului ales de consumator formatul standard, fără întârziere nejustificată.

(5) Creditorul informează consumatorii, în scris, odată cu înmânarea FEIS, cu privire la drepturile prevăzute la alin. (1) - (4).

Art. 84. - Creditorii țin evidențe corespunzătoare ale tipurilor de bunuri imobile acceptate ca garanție, precum și ale polițelor aferente de subscriere a ipotecilor care sunt utilizate.

Art. 85. - Institutul Național de Statistică, în conformitate cu prevederile legislației naționale și europene, pune la dispoziție autorităților interesate date statistice cu privire la bunurile imobile rezidențiale prin utilizarea de indici de prețuri specifici.

CAPITOLUL XV

Cerințe în materie de cunoștințe și competență ale personalului

Art. 86. - Creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați se asigură că personalul lor deține și își actualizează constant un nivel adecvat de cunoștințe și competențe în raport cu elaborarea, oferirea sau acordarea contractelor de credit și cu efectuarea activităților de intermediere de credite în sensul art. 3 pct. 5 sau furnizarea de servicii de consiliere. În situația în care încheierea unui contract de credit include un serviciu accesoriu legat de acesta, personalul trebuie să dețină cunoștințe și competențe referitoare la respectivul serviciu accesoriu.

Art. 87. - În situația în care un creditor sau un intermediar de credite cu sediul social în România prestează servicii în alt stat membru printr-o sucursală, respectă cerințele minime în materie de cunoștințe și competențe aplicabile personalului unei sucursale din statul membru gazdă.

Art. 88. - În situația în care un creditor sau un intermediar de credite cu sediul social în alt stat membru prestează servicii pe teritoriul României printr-o sucursală, acesta respectă cerințele minime în materie de cunoștințe și competențe prevăzute în anexa nr. 3.

Art. 88¹. - În situația în care un creditor sau un intermediar de credite cu sediul social în România prestează servicii în alt stat membru în temeiul libertății de a presta servicii, acesta respectă cerințele minime în materie de cunoștințe și competențe aplicabile personalului unei sucursale prevăzute în anexa nr. 3.

Art. 88². - În situația în care un creditor sau un intermediar de credite cu sediul social în alt stat membru prestează servicii pe teritoriul României în temeiul libertății de a presta servicii, acesta respectă cerințele minime în materie de cunoștințe și competențe stabilite de statul membru de origine.

Art. 89. - «abrogat»

Art. 90. - Creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați sunt obligați să furnizeze, în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării autorității competente, dovezile pe care aceasta le consideră necesare pentru a supraveghea respectarea prevederilor art. 86.

Art. 91. - În scopul supravegherii eficiente a creditorilor și a intermediarilor de credite care prestează servicii pe teritoriul altui stat membru, autoritatea competentă națională cooperează îndeaproape cu autoritățile competente ale statelor membre în vederea supravegherii și aplicării eficiente a cerințelor minime în materie de cunoștințe și competențe de către statul membru gazdă. În acest scop, autoritatea competentă națională poate delega și poate primi sarcini și responsabilități.

Art. 92. - Prin hotărâre a Guvernului pot fi prevăzute cerințe suplimentare celor din anexa nr. 3 și se pot stabili categoriile de diplome, respectiv certificări și criteriile de selectare a prestatorilor de servicii de formare, respectiv de evaluare profesională, ce pot fi abilitați să organizeze cursurile de formare profesională, respectiv să elibereze diplomele.

CAPITOLUL XVI

Norme de conduită

Art. 93. - (1) Creditorii, intermediarii de credite, reprezentanții desemnați și entitățile de recuperare creanțe au obligația ca, în momentul elaborării produselor de credit sau al acordării, intermediării sau prestării serviciilor de consiliere privind creditele și, după caz, a serviciilor accesorii către consumatori ori a recuperării creanțelor, să acționeze cu onestitate, corectitudine, transparență și profesionalism, ținând seama de drepturile și interesele consumatorilor.

(2) Acordarea, intermedierea sau prestarea de servicii de consiliere privind creditul și, după caz, a serviciilor accesorii ori a recuperării creanțelor se bazează pe informațiile referitoare la situația specifică a consumatorului și pe orice cerință specifică adusă la cunoștință de către acesta, precum și pe ipoteze rezonabile cu privire la riscurile aferente situației consumatorului pe durata contractului de credit sau după cesionarea creanțelor.

(3) Prestarea de servicii de consiliere se bazează pe informațiile prevăzute la alin. (2), precum și pe cele impuse la art. 65.

(4) În aplicarea prevederilor alin. (1) - (3), creditorii, intermediarii de credite și entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe au obligația să întocmească proceduri interne pe care să le prezinte, la cerere, autorității competente în vederea verificării respectării acestora.

(5) Intermediarii de credit legați prevăzuți la art. 3 pct. 7 lit. a) își pot desfășura activitatea în baza procedurilor întocmite și puse la dispoziție de creditorul în numele căruia aceștia acționează în mod exclusiv. Intermediarii de credit legați prezintă procedurile, la cerere, autorității competente în vederea verificării respectării prevederilor alin. (1) - (3).

Art. 94. - (1) În situația în care sunt furnizate informații consumatorilor în conformitate cu cerințele stabilite în prezenta ordonanță de urgență, respectivele informații sunt oferite în mod gratuit.

(2) Creditorii, intermediarii de credit, reprezentanții desemnați și entitățile de recuperare creanțe trebuie să poată face dovada că au respectat cerințele în materie de informare prevăzute în prezenta ordonanță de urgență.

Art. 95. - (1) Activitatea de intermediere credite poate fi desfășurată doar de intermediarii de credite sau de reprezentanții desemnați ai acestora, conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Se interzice creditorilor să contracteze alte persoane fizice sau juridice pentru a intermedia credite.

Art. 96. - În situația în care intermediarii de credite nelegați oferă și servicii de consiliere, creditorii oferă acestora cel puțin următoarele informații:

- a) fișele complete de produs, inclusiv modelul de contract de credit;
- b) promoțiile sau reducerile oferite anumitor tipuri de clienți;
- c) reducerile și produsele special concepute pentru angajații din companiile partenere;
- d) proceduri de acceptare și calculare a veniturilor eligibile;
- e) formulare tipizate utilizate de consumator în relația cu creditorul;
- f) formulele de calcul al gradelor de îndatorare;
- g) formulele de calcul al ratelor existente avute în vedere la obținerea încadrării;
- h) tipurile de garanții imobiliare acceptate și condițiile specifice;
- i) liste cu colaboratorii agreați.

Art. 97. - (1) Entitățile de recuperare creanțe și creditorii nonfinanciari stabilesc și aplică politici de remunerare pentru personalul propriu și, după caz, pentru intermediarii de credit care acționează în numele lor, astfel încât să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la art. 93.

(2) Intermediarii de credite stabilesc și aplică politici de remunerare pentru personalul propriu și pentru reprezentanții desemnați, astfel încât să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la art. 93.

Art. 98. - La stabilirea și aplicarea politicilor de remunerare a personalului responsabil cu evaluarea bonității consumatorilor, creditorii nonfinanciari trebuie să respecte, de o manieră și într-o măsură corespunzătoare dimensiunii și organizării lor interne, precum și naturii, extinderii și complexității activităților desfășurate, următoarele principii:

a) politica de remunerare promovează și este compatibilă cu o administrare a riscurilor solidă și eficace, fără a încuraja asumarea de riscuri care depășește nivelul toleranței la risc a creditorului nonfinanciar;

b) politica de remunerare corespunde strategiei de afaceri, obiectivelor, valorilor și intereselor pe termen lung ale creditorului nonfinanciar și cuprinde măsuri pentru a evita conflictele de interese, în special prin asigurarea faptului că remunerația nu depinde de numărul sau ponderea solicitărilor de credit acceptate.

Art. 99. - (1) Comisiunile sau onorariile de orice fel plătite de către creditorii nonfinanciar și intermediarii de credite personalului propriu sau reprezentanților desemnați asigură respectarea obligațiilor prevăzute la art. 93 și sunt egale ca valoare pentru fiecare tip de produs oferit consumatorului.

(2) Personalul intermediarilor de credite și reprezentanții desemnați pot percepe de la consumator, înainte de încheierea unui contract de credit, un comision în sumă fixă, cu condiția informării prealabile a consumatorului și a acordului scris al acestuia.

(3) Pot percepe comisioane sau onorarii de la creditori doar intermediarii de credite legați și intermediarii de credite nelegați care nu oferă servicii de consiliere.

(4) La cererea consumatorului, intermediarii de credite, respectiv reprezentanții desemnați, care primesc un comision de la unul sau mai mulți creditori, furnizează informații despre variațiile nivelului comisiunelor plătibile de diferiți creditori care oferă contractele de credit propuse consumatorului. Consumatorul este informat în prealabil cu privire la dreptul său de a cere aceste informații.

(5) În cazul în care intermediarul de credite percepe un onorariu de la consumator și primește, în plus, comisioane din partea creditorului sau de la o terță parte, intermediarul de credite explică consumatorului dacă comisionul va fi dedus din onorariu, parțial sau integral.

CAPITOLUL XVII

Cerințe în materie de înființare și supraveghere a intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați

Art. 100. - (1) Pentru a desfășura integral sau parțial activitățile de intermediere a creditelor prevăzute la art. 3 pct. 5 sau pentru a presta servicii de consiliere, intermediarii de credite având țara de origine România sunt înregistrați de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor în registrul prevăzut la art. 102.

(2) Înregistrarea intermediarilor de credite prevăzută la alin. (1) este condiționată, pe lângă condițiile prevăzute la art. 86-91, și de îndeplinirea cel puțin a următoarelor condiții profesionale:

a) intermediarii de credite dețin o asigurare de răspundere civilă profesională care acoperă teritoriile în care oferă servicii sau o altă garanție comparabilă pentru răspunderea care decurge din neglijența profesională. Suma minimă a

asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile este cea stabilită prin Regulamentul delegat (UE) nr. 1.125/2014 al Comisiei din 19 septembrie 2014 de completare a Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare referitoare la suma minimă a asigurării de răspundere civilă profesională sau a garanției comparabile pe care intermediarii de credite trebuie să o dețină; în cazul intermediarilor de credite legați prevăzuți la art. 3 pct. 7 lit. a), o astfel de asigurare sau garanție comparabilă poate fi furnizată de creditorul în numele căruia aceștia acționează în mod exclusiv;

b) o persoană fizică autorizată care dorește să desfășoare activitatea de intermediere credite sau, în cazul unei societăți reglementate de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, acționarii, administratorii, persoanele din conducere, precum și persoanele care interacționează cu clienții trebuie:

(i) să aibă o bună reputație. Aceștia trebuie cel puțin să nu aibă cazier judiciar pentru infracțiuni împotriva proprietății sau infracțiuni în domeniul financiar;

(ii) să dispună de un nivel corespunzător de cunoștințe și competență în materie de contracte de credit, în conformitate cu cerințele prevăzute în anexa nr. 3;

(iii) să nu fi fost deschisă procedura insolvenței;

c) sunt operatori de date cu caracter personal în conformitate cu prevederile Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare, sau, în cazul intermediarilor de credite legați prevăzuți la art. 3 pct. 7 lit. a), să fie persoane împuternicite să prelucreze date cu caracter personal de către creditorul în numele căruia acționează în mod exclusiv, acesta din urmă având calitatea de operator de date cu caracter personal.

(3) Criteriile prevăzute în anexa nr. 3 pentru a evalua dacă personalul creditorilor sau al intermediarilor de credite îndeplinește cerințele profesionale sunt afișate pe site-ul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

(4) Pentru a fi înregistrați, intermediarii de credite transmit Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor o cerere însoțită de informații și documente care atestă respectarea cerințelor prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

(5) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor evaluează și comunică solicitantului hotărârea sa cu privire la acceptarea sau respingerea cererii de înregistrare în termen de 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii.

(6) În termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data primirii cererii, în situația în care cererea ori documentele depuse nu sunt complete, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor comunică solicitantului documentele și informațiile ce trebuie transmise, termenul specificat la alin. (5) începând să curgă de la data primirii documentelor și informațiilor solicitate.

(7) În situația în care Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor respinge cererea de înregistrare, solicitantul are dreptul de a contesta decizia

în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(8) Respingerea cererii de înregistrare de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor nu limitează dreptul solicitantului de a introduce o nouă cerere având același obiect.

Art. 101. - (1) Prin excepție de la prevederile art. 100, înregistrarea intermediarilor de credit legați, având țara de origine România, prevăzuți la art. 3 pct. 7 lit. a) poate fi realizată prin intermediul creditorului în numele căruia aceștia acționează în mod exclusiv. În acest sens, creditorul va transmite către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor toate informațiile necesare din care să reiasă faptul că intermediarii de credit care acționează exclusiv în favoarea sa respectă condițiile prevăzute la art. 100 alin. (2).

(2) Creditorul răspunde deplin și necondiționat pentru orice acțiune sau omisiune a intermediarilor de credite legați care acționează exclusiv în numele său, în legătură cu obligațiile ce le revin conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență.

(3) Creditorul ia toate măsurile pentru a se asigura că intermediarii de credite legați care acționează exclusiv în numele său respectă cel puțin cerințele prevăzute la art. 100 alin. (2), precum și prevederile Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Creditorul monitorizează activitățile intermediarilor de credite legați care acționează exclusiv în numele său, cu scopul de a se asigura că aceștia respectă prevederile prezentei ordonanțe de urgență. Creditorul este responsabil de monitorizarea respectării cerințelor în materie de cunoștințe și competențe ale intermediarului de credite legat și ale personalului acestuia, în același mod ca pentru personalul propriu, având obligația de a asigura pregătirea necesară prin cursuri de pregătire și testări periodice, cel puțin o dată pe an.

(5) În relația cu Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, intermediarii de credite legați răspund oricărei solicitări adresate de aceasta.

Art. 102. - (1) Toți intermediarii de credite având țara de origine România și/sau dezvoltatorii imobiliari care au solicitat înregistrarea și îndeplinesc condițiile prevăzute în prezenta ordonanță de urgență, fie că au fost înființați ca persoane fizice autorizate, fie ca persoane juridice, sunt introduși într-un registru ținut de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) Registrul intermediarilor de credite și al dezvoltatorilor imobiliari este actualizat periodic și este disponibil publicului online, pe site-ul www.anpc.ro.

(3) Registrul intermediarilor de credite conține cel puțin următoarele informații:

a) numele persoanelor care fac parte din conducerea acestora care sunt responsabile de activitatea de intermediere, precum și toate persoanele fizice care exercită o activitate care presupune interacțiune directă cu clienții din cadrul societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care desfășoară activitatea de intermediere de credite;

b) statul membru sau statele membre în care intermediarul de credite având țara de origine România își desfășoară activitatea în conformitate cu normele privind libertatea de stabilire sau libertatea de a presta servicii și despre care intermediarul de credite a informat Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, în conformitate cu prevederile art. 107;

c) dacă intermediarul de credite este legat sau nu;

d) creditorul în numele căruia acționează intermediarul de credite legat;

e) intermediarul de credite sau, în cazul unui reprezentant desemnat al unui intermediar de credite legat, creditorul în numele căruia acționează reprezentantul desemnat.

Art. 103. - (1) Orice intermediar de credite care este persoană juridică își are sediul principal în același stat membru ca cel în care are sediul social, dacă acesta are un sediu social în temeiul dreptului intern aplicabil.

(2) Orice intermediar de credite care nu este persoană juridică sau orice intermediar de credite care este persoană juridică, dar care, în conformitate cu dreptul intern aplicabil, nu are sediu social, are sediul principal în statul membru în care își exercită efectiv activitatea principală.

Art. 104. - (1) Pentru a se permite un acces public ușor și rapid la informațiile provenind din registrul național al intermediarilor de credite se înființează, în cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, un punct unic de informare.

(2) Punctul de informare pune la dispoziție:

a) Registrul intermediarilor de credite prevăzut la art. 102 alin. (2) în format electronic și asigură actualizarea acestora în permanență;

b) elementele de identificare ale autorităților competente din fiecare stat membru.

Art. 105. - (1) Intermediarii de credite pot numi reprezentanți desemnați.

(2) Intermediarului de credite îi revine responsabilitatea deplină și necondiționată pentru orice acțiune sau omisiune din partea reprezentantului desemnat care acționează în numele intermediarului de credite în domenii reglementate prin prezenta ordonanță de urgență.

(3) În cazul în care reprezentantul desemnat este numit de un intermediar de credite legat prevăzut la art. 3 pct. 7 lit. a), creditorului îi revine responsabilitatea deplină și necondiționată pentru orice acțiune sau omisiune din partea reprezentantului desemnat care acționează în numele intermediarului de credite legat în domenii reglementate prin prezenta ordonanță de urgență.

(4) Intermediarii de credite se asigură că reprezentanții lor desemnați respectă cerințele prevăzute la art. 100 alin. (2). Asigurarea de răspundere civilă profesională sau o garanție comparabilă poate fi furnizată de către un intermediar de credite în numele căruia reprezentantul desemnat este împuternicit să acționeze.

(5) Fără a se aduce atingere prevederilor art. 110-114, intermediarii de credite monitorizează activitățile reprezentanților lor desemnați, cu scopul de a asigura respectarea deplină a prevederilor prezentei ordonanțe de urgență. În special, intermediarii de credite sunt responsabili de monitorizarea respectării cerințelor

în materie de cunoștințe și competență ale reprezentantului desemnat și ale personalului lor.

(6) Pentru desfășurarea activității de către reprezentanții desemnați, aceștia sau creditorul ori intermediarul de credite trebuie să facă demersurile necesare pentru a fi înregistrați de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor în registrul public prevăzut la art. 102.

(7) În vederea înregistrării, reprezentanții desemnați sau creditorul ori intermediarul de credite transmit Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor cel puțin informațiile prevăzute la art. 100 alin. (2).

CAPITOLUL XVIII

Libertatea de stabilire a intermediarilor de credite

Art. 106. - (1) Înregistrarea unui intermediar de credite având țara de origine România de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor produce efecte pe întreg teritoriul Uniunii Europene, fără a fi necesară înregistrarea de către autoritățile competente din statele membre gazdă pentru desfășurarea activităților și prestarea serviciilor pentru care s-a efectuat înregistrarea, cu condiția ca activitățile pe care un intermediar de credite intenționează să le desfășoare în statele membre gazdă să fie acoperite de înregistrare.

(2) Intermediarilor de credite le este interzis să își presteze serviciile în legătură cu contracte de credit oferite de un creditor nonfinanciar consumatorilor într-un stat membru al Uniunii Europene sau din cadrul Spațiului Economic European în care astfel de creditori nonfinancieri au interdicție de a funcționa.

(3) Reprezentanților desemnați le este interzis să desfășoare, în parte sau în totalitate, activitățile de intermediere de credite prevăzute la art. 3 pct. 5 în statele membre ale Uniunii Europene sau din cadrul Spațiului Economic European în care astfel de reprezentanți desemnați au interdicție de a funcționa.

Art. 107. - (1) Orice intermediar de credite având țara de origine România, care intenționează să își desfășoare pentru prima dată activitatea în alte state membre ale Uniunii Europene sau din cadrul Spațiului Economic European, în baza libertății de a presta servicii sau prin înființarea unei sucursale, informează Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) În termen de o lună de la această informare, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor notifică autoritățile competente ale statului sau statelor membre gazdă în cauză cu privire la:

a) intenția intermediarului de credite, informându-l totodată pe acesta din urmă despre respectiva notificare;

b) creditorii de care intermediarul de credite este legat, precum și dacă creditorii respectivi își asumă responsabilitatea deplină și necondiționată pentru activitățile intermediarului de credite.

(3) Intermediarul de credite având țara de origine România își poate începe activitatea la o lună de la data la care a fost informat de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor cu privire la notificarea prevăzută la alin. (2).

(4) În cazul în care un intermediar de credite din alt stat membru intenționează să își desfășoare pentru prima dată activitatea în România, în calitate de stat membru gazdă, în baza libertății de a presta servicii sau prin înființarea unei sucursale, autoritatea competentă din statul membru de origine al intermediarului de credit notifică Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor pentru a introduce informațiile necesare în registrul prevăzut la art. 102, fără a fi necesară o înregistrare suplimentară celei deja efectuate în statul membru de origine al intermediarului de credite.

(5) Înainte ca o sucursală a intermediarului de credite având țara de origine în alt stat membru să își înceapă activitatea sau în termen de două luni de la primirea notificării prevăzute la alin. (4), Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor se pregătește pentru supravegherea intermediarului de credite în conformitate cu art. 110-114 și, dacă este cazul, îi indică intermediarului de credite condițiile în care, în domeniile care nu sunt armonizate cu legislația Uniunii Europene, activitățile respective pot fi desfășurate în România.

(6) Intermediarul de credite având țara de origine în alt stat membru poate să înceapă desfășurarea activității în România, în calitate de stat membru gazdă, în baza libertății de a presta servicii sau prin înființarea unei sucursale, la o lună de la data la care autoritatea competentă din țara sa de origine l-a informat cu privire la notificarea transmisă statului membru gazdă, indiferent dacă aceasta din urmă a introdus sau nu informațiile necesare în registrul său.

CAPITOLUL XIX

Radierea înregistrării intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați

Art. 108. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate radia înregistrarea unui intermediar de credite având țara de origine România în conformitate cu art. 100-104, respectiv a unui reprezentant desemnat, în cazul în care acesta:

a) renunță în mod explicit la înregistrare sau nu a desfășurat activități de intermediere de credite prevăzute la art. 3 pct. 5 și nici nu a prestat servicii de consiliere în ultimele șase luni;

b) a obținut înregistrarea prin declarații false sau înșelătoare sau prin orice alte mijloace nelegitime constatate conform legii;

c) nu mai îndeplinește cerințele în temeiul cărora a fost înregistrat;

d) a încălcat în mod repetat prevederile legale din domeniul protecției consumatorilor;

e) a încălcat grav sau sistematic prevederile prezentei ordonanțe de urgență;

f) nu a promovat testarea anuală a cunoștințelor.

Art. 109. - (1) În cazul în care înregistrarea unui intermediar de credite având țara de origine România este radiată de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, aceasta notifică autoritățile competente din statul membru sau

statele membre gazdă cu privire la radieră cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de 14 zile calendaristice de la radieră, prin orice mijloace corespunzătoare.

(2) Intermediarii de credite prevăzuți la alin. (1) sunt radiați din registru fără întârzieri nejustificate.

CAPITOLUL XX

Supravegherea intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați

Art. 110. - (1) În cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor se înființează o structură responsabilă cu înregistrarea intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați, precum și cu asigurarea funcționării punctului unic de informare.

(2) Prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, se pot stabili detalii tehnice în vederea asigurării aplicării prevederilor art. 62-67 și art. 100-109.

Art. 111. - (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor supraveghează activitatea intermediarilor de credite și a reprezentanților desemnați înregistrați de aceasta.

(2) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor supraveghează respectarea, pe teritoriul României, de către intermediarii de credite din alte state membre care au înființat o sucursală în România, a prevederilor art. 6-11, art. 21, 24, 29, 30, art. 61-68, art. 70 alin. (1) - (3), art. 71, 73, 74, art. 76 alin. (1), (3) și (5), art. 78 alin. (2) și (3), art. 86, art. 88-90, art. 93 și 94.

(3) În cazul în care un intermediar de credite care deține o sucursală pe teritoriul României încalcă prevederile art. 6-11, art. 21, 24, 29, 30, art. 61-68, art. 70 alin. (1) și (3), art. 71, 73, 74, art. 76 alin. (1), (3) și (5), art. 78 alin. (2) și (3), art. 86, art. 88-90, art. 93 sau ale art. 94, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor solicită intermediarului de credite în cauză, prin notificare, să înceteze încălcarea în termen de cel mult 5 zile de la data notificării.

(4) În cazul în care intermediarul de credite în cauză nu se conformează prevederilor legale, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor aplică sancțiunile contravenționale prevăzute la art. 121 și la art. 123 alin. (1). Sancțiunile contravenționale aplicate se comunică autorităților competente ale statului membru de origine.

(5) În cazul în care după aplicarea alin. (4), intermediarul de credite nu respectă legislația, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate impune, după ce a informat autoritățile competente ale statului membru de origine în această privință, sancțiunile contravenționale prevăzute la art. 123 alin. (2) lit. a), c) și e) și la art. 124 pentru a preveni sau sancționa încălcarea legislației și, în măsura în care este nevoie, pentru a împiedica intermediarul de credite respectiv să efectueze operațiuni pe teritoriul național.

(6) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează fără întârzieri nejustificate Comisia Europeană în legătură cu adoptarea măsurilor prevăzute la alin. (5).

(7) În cazul în care autoritatea competentă din statul membru de origine nu este de acord cu măsurile luate de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, aceasta poate sesiza Autoritatea Bancară Europeană și poate solicita asistența acesteia în conformitate cu prevederile art. 19 din Regulamentul (UE) nr. 1.093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei.

Art. 112. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor este competentă să examineze modalitățile de organizare ale sucursalei și să solicite modificarea lor, în cazul în care o asemenea modificare este strict necesară pentru a-și îndeplini obligațiile prevăzute la art. 111 alin. (2) - (7) și pentru a le permite autorităților competente din statul membru de origine să asigure respectarea obligațiilor prevăzute la art. 63, 97, 98 și a măsurilor adoptate în conformitate cu aceste dispoziții, în ceea ce privește serviciile prestate de sucursală.

Art. 113. - (1) În cazul în care Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor constată, în baza unor dovezi clare, că un intermediar de credite care operează în cadrul regimului libertății de a presta servicii pe teritoriul său încalcă obligațiile care îi revin potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență sau că intermediarul de credite care are o sucursală pe teritoriul României încalcă obligațiile care îi revin potrivit prevederilor prezentei ordonanțe de urgență, altele decât cele prevăzute la art. 111 alin. (2) - (5), aceasta comunică aceste aspecte autorității competente a statului membru de origine, care ia măsurile corespunzătoare.

(2) În cazul în care autoritatea competentă a statului membru de origine nu ia nicio măsură în termen de o lună de la obținerea informațiilor prevăzute la alin. (1) sau în cazul în care, în pofida măsurilor luate, un intermediar de credite continuă să acționeze într-un mod care dăunează în mod clar intereselor consumatorilor din România sau a bunei funcționări a piețelor, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor:

a) după informarea autorității competente din statul membru de origine, ia măsurile corespunzătoare pentru a proteja consumatorii și pentru a asigura buna funcționare a piețelor, inclusiv împiedicându-i pe intermediarii de credite care nu se conformează să inițieze noi operațiuni. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează, fără întârzieri nejustificate, Comisia Europeană și Autoritatea Bancară Europeană cu privire la aceste măsuri;

b) poate sesiza Autoritatea Bancară Europeană și poate solicita asistența acesteia în conformitate cu articolul 19 din Regulamentul (UE) nr. 1.093/2010.

Art. 114. - (1) În cazul în care un intermediar de credite înregistrat într-un alt stat membru și-a înființat o sucursală pe teritoriul României, autoritățile competente ale statului membru de origine pot efectua, în exercitarea

responsabilităților lor și după ce au informat Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, verificări la fața locului la sucursala respectivă.

(2) În cazul în care un intermediar de credite înregistrat în România și-a înființat o sucursală pe teritoriul altui stat membru, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate efectua, în exercitarea responsabilităților sale și după ce a informat autoritățile competente ale statului membru gazdă, verificări la fața locului la sucursala respectivă.

CAPITOLUL XXI

Cooperarea între autoritățile competente

Art. 115. - (1) Autoritatea competentă cu asigurarea respectării prevederilor prezentei ordonanțe de urgență este Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) Guvernul se asigură că Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor dispune de resursele adecvate necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile în mod eficient și eficace.

(3) Persoanele care exercită sau au exercitat activități pentru autoritățile competente se supun obligației de a păstra secretul profesional. Nicio informație confidențială care ar putea fi primită pe parcursul desfășurării activității lor nu poate fi divulgată niciunei persoane sau autorități, decât într-o formă rezumată sau agregată, fără a se aduce atingere cazurilor reglementate de dreptul penal sau de prezenta ordonanță de urgență. Acest lucru nu împiedică, totuși, autoritățile competente să facă schimb de informații confidențiale sau să le transmită în conformitate cu dreptul național și cu dreptul Uniunii Europene.

(4) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor cooperează cu Banca Națională a României pentru a-și îndeplini sarcinile stabilite, inclusiv în vederea cooperării cu Autoritatea Bancară Europeană, în conformitate cu prevederile prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 116. - (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor cooperează cu autoritățile competente din alte state membre ale Uniunii Europene/Spațiului Economic European ori de câte ori este necesar pentru îndeplinirea sarcinilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență, utilizând competențele prevăzute de reglementările în vigoare.

(2) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor acordă asistență autorităților competente ale celorlalte state membre prin schimbul de informații și cooperarea în cadrul investigațiilor și al activităților de supraveghere.

(3) Pentru a facilita și accelera cooperarea, și în special schimbul de informații, se desemnează Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor ca autoritate competentă unică, pentru a servi ca punct de contact în sensul prezentei ordonanțe de urgență. Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează Comisia Europeană și celelalte state membre cu privire la acest lucru.

Art. 117. - (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor comunică celorlalte puncte de contact, fără întârzieri nejustificate, informațiile necesare în scopul îndeplinirii sarcinilor atribuite autorităților competente.

(2) În cadrul schimbului de informații cu alte autorități competente, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor precizează, în momentul comunicării, că informațiile furnizate nu pot fi divulgate fără acordul expres al autorității, iar informațiile pot fi transmise doar în scopurile pentru care aceasta și-a dat acordul.

(3) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, în calitate de punct de contact, poate transmite altor entități informațiile primite:

a) cu acordul expres al autorităților competente care au comunicat informațiile;

b) exclusiv în scopurile pentru care autoritățile respective și-au dat acordul.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (3), informațiile pot fi transmise altor persoane fizice ori juridice în cazuri temeinic justificate. În această situație, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează de îndată punctul de contact care a transmis informațiile.

Art. 118. - (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate refuza să dea curs unei cereri de cooperare la desfășurarea unei investigații sau activități de supraveghere sau să facă schimb de informații pentru următoarele motive:

a) această investigație, verificare la fața locului, activitate de supraveghere sau schimb de informații riscă să afecteze suveranitatea, securitatea sau politicile publice naționale;

b) a fost deja angajată o procedură judiciară pentru aceleași fapte și împotriva acelorași persoane de către autoritățile naționale;

c) a fost deja pronunțată o hotărâre definitivă la nivel național pentru aceleași fapte sau împotriva acelorași persoane.

(2) În caz de refuz întemeiat pe motivele prevăzute la alin. (1), Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează autoritatea competentă solicitantă într-un mod cât mai detaliat.

Art. 119. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate sesiza Autoritatea Bancară Europeană în situația în care este refuzată o cerere de cooperare, în special un schimb de informații, sau când nu i s-a dat curs într-un termen rezonabil, solicitând asistența Autorității Bancare Europene în conformitate cu prevederile art. 19 din Regulamentul (UE) nr. 1.093/2010.

CAPITOLUL XXII

Autorități competente și supravegherea pieței

Art. 120. - (1) În vederea asigurării respectării dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, consumatorii și asociațiile de protecția consumatorilor pot să sesizeze Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) Pentru soluționarea pe cale amiabilă a eventualelor litigii și fără a se aduce atingere dreptului consumatorilor de a iniția acțiuni în justiție împotriva

creditorilor, a intermediarilor de credite, a reprezentanților desemnați sau a entităților de recuperare creanțe care au încălcat dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență ori dreptului acestora de a sesiza Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, consumatorii pot apela la mecanisme extrajudiciare de reclamație și despăgubire pentru consumatori, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți, și ale Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor cooperează cu autoritățile competente din alte state membre în scopul soluționării litigiilor transfrontaliere privind contractele de credit.

Art. 121. - (1) Constituie contravenție următoarele fapte:

a) încălcarea de către creditorii sau de către creditorii nonfinanciari a prevederilor art. 4 alin. (2) și art. 5 și se sancționează cu avertisment;

b) încălcarea de către creditorii sau de către creditorii nonfinanciari a prevederilor art. 4 alin. (4), art. 6 alin. (1) și (2), art. 7 alin. (1) - (5) și alin. (7), precum și ale art. 8-13 și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 80.000 lei;

c) încălcarea de către creditorii sau de către creditorii nonfinanciari a prevederilor art. 14-19, art. 20 alin. (1), (3) și (4), art. 21-24, art. 26-30, art. 31 alin. (1), art. 32-48 alin. (1), (2) și (5), art. 49, art. 50-52 alin. (1) și (3), art. 53 alin. (1) și (2), art. 54 - 56 alin. (1), (3), (6) și (7), art. 58, art. 59 alin. (1) - (4), art. 60 lit. a), art. 61, art. 66, art. 67, art. 70 alin. (1), (3) și (4), art. 72, art. 73, art. 81, art. 82 alin. (2), art. 83, art. 84, art. 86, art. 87, art. 88, art. 90 art. 93-96, art. 101 alin. (3) și (4), și se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei.

(2) Constituie contravenție încălcarea de către creditorii nonfinanciari a prevederilor art. 69 alin. (1), art. 75-77, art. 78 alin. (1) - (3), art. 97 alin. (1), art. 98, art. 99 alin. (1), și se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei.

(3) Constituie contravenție încălcarea de către intermediarii de credite sau, după caz, de către reprezentanții desemnați, a prevederilor art. 6-11, art. 21, art. 24, art. 29, art. 30, art. 45- 48 alin. (1), (2) și (5), art. 49, art. 61-68, art. 70 alin. (1) și (3), art. 71, art. 76 alin. (1) și alin. (3) și (5), art. 78 alin. (2) și (3), art. 86-90, art. 93, art. 94, art. 97 alin. (2), art. 99, art. 101 alin. (5), art. 105 alin. (2) - (6), art. 106 alin. (2) și (3), art. 107 alin. (1) și (3) și se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei.

(4) Constituie contravenție încălcarea de către entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe a prevederilor art. 45 alin. (2) și (3), art. 46, art. 48 alin. (1), (3) și (5), art. 49, art. 54, art. 55 alin. (4) și (5), art. 59 alin. (2), (5) și (6), art. 60 lit. b) -j), art. 61, art. 66, art. 93 alin. (1), (2) și (4), art. 94 și art. 97 alin. (1) și se sancționează cu amendă de la 20.000 lei la 100.000 lei.

(5) Constituie contravenție încălcarea prevederilor art. 95 alin. (1) și art. 100 alin. (1) prin desfășurarea activității de intermediere de credit de alte persoane

decât intermediarii de credit sau reprezentanții desemnați și se sancționează cu amendă de la 30.000 lei la 100.000 lei.

(6) Constituie contravenție încălcarea prevederilor art. 128 prin desfășurarea, după data de 1 ianuarie 2017, a activităților de recuperare creanțe, respectiv de creditare de către persoane care nu sunt înregistrate de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor conform art. 128 și se sancționează cu amendă de la 30.000 lei la 100.000 lei.

(7) Valoarea amenzilor prevăzute la alin. (1) - (6), precum și la art. 124 alin. (1) se va actualiza prin hotărâre a Guvernului.

(8) Contravențiilor prevăzute la alin. (1) - (6) și la art. 124 alin. (1) le sunt aplicabile prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Prin derogare de la prevederile art. 3 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, orice sucursală prevăzută la art. 3 pct. 2, 5, 9 și 29 răspunde contravențional în cazurile și în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

(10) În sensul prezentei ordonanțe de urgență, prin creditori se înțelege și creditorii nonfinanciari.

Art. 122. - Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 121 se fac de către reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, la sesizarea consumatorilor, a asociațiilor de consumatori ori din oficiu, în cazul în care, prin încălcarea prevederilor legale, sunt sau pot fi afectate interesele consumatorilor.

Art. 123. - (1) Odată cu aplicarea sancțiunii contravenționale principale, se pot aplica una sau mai multe dintre următoarele sancțiuni contravenționale complementare:

- a)** respectarea imediată a clauzelor contractuale care au fost încălcate;
- b)** restituirea sumelor încasate fără temei legal, precum și a sumelor aferente clauzelor abuzive astfel cum au fost stabilite prin hotărâre judecătorească definitivă, într-un termen de cel mult 15 zile calendaristice;
- c)** aducerea contractului în conformitate cu prevederile legale, în termen de cel mult 15 zile calendaristice;
- d)** corectarea oricăror neconformități cu prevederile legale constatate prin procesul-verbal de constatare a contravenției, în termen de cel mult 30 de zile calendaristice.

(2) La propunerea agentului constatator, prin ordin emis de președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, se pot aplica una sau mai multe dintre următoarele sancțiuni contravenționale complementare:

- a)** suspendarea activității de intermediere de credit și/sau a activității de finanțare a dezvoltatorului imobiliar până la intrarea în legalitate și/sau aducerea tuturor contractelor similare în conformitate cu prevederile legale, în termen de 90 de zile calendaristice;

b) radierea înregistrării, urmată de suspendarea activității de recuperare creanțe și/sau a activității de finanțare a dezvoltatorului imobiliar până la conformarea cu prevederile legale;

c) suspendarea derulării campaniei publicitare care încalcă prevederile art. 7, până la intrarea în legalitate, precum și dispunerea retragerii materialelor privind informațiile generale care încalcă prevederile art. 8;

d) aducerea tuturor contractelor similare în conformitate cu prevederile legale, în termen de 30 de zile calendaristice;

e) dispunerea încetării încasării, respectiv restituirea sumelor încasate fără temei legal pentru toate contractele similare, într-un termen de cel mult 30 de zile calendaristice.

Art. 124. - (1) Neaducerea la îndeplinire a sancțiunilor contravenționale complementare dispuse în termenele și condițiile prevăzute în procesul-verbal de constatare a contravenției sau săvârșirea repetată în decurs de 6 luni de la prima constatare a uneia dintre contravențiile prevăzute la art. 121 constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 80.000 lei la 100.000 lei.

(2) Contestarea în instanță a procesului-verbal de constatare a contravenției nu suspendă de drept executarea sancțiunilor contravenționale complementare dispuse.

(3) Ordinul emis în cazul prevăzut la art. 123 alin. (2) poate fi contestat la instanța de contencios administrativ, în condițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(4) Creditorii sunt obligați să informeze Banca Națională a României, în termen de două zile lucrătoare de la data primirii procesului-verbal, despre sancțiunile ce le-au fost aplicate de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor pentru încălcarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 125. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate face publică orice sancțiune contravențională aplicată în caz de încălcare a prezentei ordonanțe de urgență, cu precizări privind contestarea acesteia, în afara cazurilor în care această publicare riscă să perturbe în mod grav piețele financiare sau să aducă un prejudiciu disproporționat părților implicate.

CAPITOLUL XXIII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 126. - (1) Consumatorii nu pot renunța la drepturile care le-au fost conferite prin prezenta ordonanță de urgență.

(2) Consumatorii beneficiază de prevederile prezentei ordonanțe de urgență în cazul tuturor contractelor prevăzute la art. 2 alin. (1), indiferent de modul în care contractele sunt intitulate sau formulate ori de obiectul acestora.

Art. 127. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor are în vedere orientările și recomandările emise de Autoritatea Bancară Europeană în domeniul reglementat de prezenta ordonanță de urgență și emite, după caz, reglementări, instrucțiuni și/sau precizări care stabilesc regimul aplicării

respectivelor orientări și recomandări și le adaptează, dacă este cazul, condițiilor specifice pieței din România.

Art. 128. - (1) Începând cu data de 1 ianuarie 2017:

a) vor putea să acorde credite dezvoltatorii imobiliari înregistrați de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor;

b) vor putea să desfășoare activitatea de recuperare creanțe, entitățile înregistrate de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) Pentru a fi înregistrate, entitățile prevăzute la alin. (1) transmit Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor o cerere însoțită de informații și documente care atestă respectarea cerințelor prevăzute de prezentul articol.

(3) Entitățile, respectiv creditorii nonfinanciari prevăzuți la alin. (1), îndeplinesc următoarele condiții:

a) au sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România pentru rezolvarea eventualelor litigii și pentru a răspunde contravențional și/sau penal în fața autorităților publice;

b) persoanele responsabile pentru conducerea și administrarea activității au o bună reputație;

c) în cazul creditorilor nonfinanciari, personalul acestora dispune de cunoștințe și experiența adecvate naturii, extinderii și complexității activității vizate, îndeplinind cerințele prevăzute în anexa nr. 3;

d) în cazul entităților de recuperare creanțe, modul în care este remunerat și motivat personalul nu trebuie să depindă exclusiv de realizarea unor obiective privind recuperarea creanțelor și nici nu este raportat exclusiv la sumele recuperate.

(4) Condițiile prevăzute la alin. (3) se pot actualiza prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) În aplicarea prezentului articol, se emite, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin care se prevăd:

a) documentația și informațiile necesare înregistrării;

b) modalitatea și termenele de raportare.

(6) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor evaluează și comunică solicitantului hotărârea sa cu privire la acceptarea sau respingerea cererii de înregistrare în termen de 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii.

(7) În termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data primirii cererii, în situația în care cererea ori documentele depuse nu sunt complete, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor comunică solicitantului documentele și informațiile ce trebuie transmise, termenul specificat la alin. (6) începând să curgă de la data primirii documentelor și informațiilor solicitate.

(8) În situația în care Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor respinge cererea de înregistrare, solicitantul are dreptul de a contesta hotărârea în condițiile Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(9) Respingerea cererii de înregistrare de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor nu limitează dreptul solicitantului de a introduce o nouă cerere având același obiect.

(10) Entitățile de recuperare creanțe, respectiv creditorii nonfinanciari, raportează Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor numărul de cazuri, respectiv de contracte de credite aflate în curs de derulare, în condițiile prevăzute prin ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

(11) Activitățile de recuperare creanțe pot fi desfășurate doar de creditorii prevăzuți la art. 3 pct. 2 și de entitățile înregistrate care desfășoară activitatea de recuperare creanțe.

(12) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate radia înregistrarea unei entități de recuperare creanțe, respectiv a unui dezvoltator imobiliar, în cazul în care acesta:

a) renunță în mod explicit la înregistrare sau nu a desfășurat activități de recuperare creanțe, după caz, activități de creditare, în ultimele șase luni;

b) a obținut înregistrarea prin declarații false sau înșelătoare sau prin orice alte mijloace nelegitime constatate conform legii;

c) nu mai îndeplinește cerințele în temeiul cărora a fost înregistrat;

d) a încălcat în mod repetat prevederile legale din domeniul protecției consumatorilor;

e) a încălcat grav sau sistematic prevederile prezentei ordonanțe de urgență.

(13) Entitățile care desfășoară activitate de recuperare creanțe au obligația de a raporta la Centrala Riscului de Credit a Băncii Naționale a României date individuale cu privire la creanțele achiziționate și titularii acestora, în conformitate cu reglementările în domeniu emise de Banca Națională a României.

(14) Nu se consideră încălcare a obligației de păstrare a secretului profesional transmiterea de către Banca Națională a României a informațiilor raportate de către entitățile care desfășoară activitate de recuperare creanțe către celelalte entități declarante la Centrala Riscului de Credit.

(15) Entităților care desfășoară activitate de recuperare creanțe li se aplică prevederile reglementărilor referitoare la Centrala Riscului de Credit emise de Banca Națională a României.

Art. 129. - Se interzice caselor de ajutor reciproc și caselor de amanet înregistrate în Registrul de evidență prevăzut la art. 5 lit. g) din Legea nr. 93/2009, cu modificările și completările ulterioare, precum și altor persoane care nu sunt creditori în sensul prezentei ordonanțe de urgență, să acorde credite garantate cu un bun imobil ori care implică un drept legat de un bun imobil.

Art. 130. - La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 389 din 11 iunie 2010, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, după litera i) se introduce o nouă literă, litera j), cu următorul cuprins:

" j) contractelor de credit privind vânzarea, respectiv cumpărarea unor bunuri imobile, contractelor de credit garantate cu ipotecă asupra unor bunuri imobile, contractelor de credit ce implică un drept legat de un bun imobil."

2. La articolul 7, după punctul 16 se introduce un nou punct, punctul 17, cu următorul cuprins:

" 17. entități care desfășoară activitatea de recuperare creanțe - persoane juridice, altele decât creditorii, cu un capital social minim subscris și vărsat ce nu poate fi mai mic de 500.000 lei, care desfășoară activitatea de recuperare creanțe și/sau care obțin drepturile, conform art. 70 alin. (4) asupra unor debite scadente ce rezultă din contractele de credit."

3. Articolul 30 se modifică și va avea următorul cuprins:

" **Art. 30. - (1)** Înainte de încheierea unui contract de credit, creditorul evaluează bonitatea consumatorului, având în vedere inclusiv capacitatea acestora de a face față unor evoluții nefavorabile privind cursul de schimb, rata dobânzii și venitul.

(2) Creditorul realizează evaluarea bonității consumatorului pe baza unui volum suficient de informații obținute, inclusiv de la consumator, și, după caz, pe baza consultării bazei de date relevante cu respectarea Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În cazul în care părțile convin să modifice valoarea totală a creditului după încheierea contractului de credit, creditorul actualizează informațiile financiare aflate la dispoziția sa privind consumatorul și evaluează bonitatea consumatorului înainte de efectuarea oricărei creșteri semnificative a valorii totale a creditului.

(4) Prin creștere semnificativă se înțelege o creștere de peste 15% din valoarea totală inițială a creditului.

(5) Prevederile alin. (1)-(4) se aplică creditorilor nonfinanciari înscriși în Registrul de evidență prevăzut la art. 5 lit. g) din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, cu modificările și completările ulterioare."

4. La articolul 38, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

" **(2)** Rata dobânzii penalizatoare se calculează pe bază de procent fix ce nu poate fi mai mare de trei puncte procentuale, care se adaugă la rata dobânzii curente și se aplică la principalul restant."

5. La articolul 38, după alineatul (3) se introduc opt noi alineate, alineatele (4)-(11), cu următorul cuprins:

" **(4)** Se interzice aplicarea dobânzilor penalizatoare la soldul creditului sau la valoarea totală a creditului ori la valoarea totală plătită de către consumator.

(5) În toate cazurile, cuantumul dobânzilor penalizatoare nu trebuie să depășească principalul restant.

(6) După declararea scadenței anticipate, se poate percepe doar o dobândă penalizatoare, calculată pe bază de procent fix și care ce nu poate fi mai mare de două puncte procentuale, care se adaugă la rata dobânzii prevăzute în contract.

(7) Prin excepție de la prevederile art. 38 alin. (2) și (4), dobânda penalizatoare se aplică la datoria exigibilă. Se interzice perceperea altor dobânzi după declararea scadenței anticipate.

(8) Pe parcursul procedurii de executare silită se interzice perceperea dobânzilor și a dobânzilor penalizatoare.

(9) Creditorul poate declara creditul scadent anticipat după înregistrarea unui număr de 90 de zile consecutive restanță de către consumator.

(10) Perioada dintre declararea scadenței anticipate și declanșarea executării silite nu poate fi mai mică de 3 luni. La solicitarea expresă a consumatorului, creditorul reduce această perioadă. În cazul în care executarea silită nu este inițiată în cel mult 6 luni de la data declarării scadenței anticipate, începând cu ziua imediat următoare expirării acestui termen, creditorul nu va mai percepe dobânzi penalizatoare.

(11) Prevederile alin. (5), (6), (9) și (10) se aplică și procedurilor derulate de entitățile care desfășoară activități de recuperare creanțe."

6. Titlul capitolului VI se modifică și va avea următorul cuprins:

" Cesiunea"

7. Articolele 70 și 71 se modifică și vor avea următorul cuprins:

" **Art. 70. - (1)** În cazurile în care contractul de credit însuși ori numai creanțele rezultate dintr-un contract de credit se cesionează, consumatorul are dreptul să invoce împotriva cesionarului, orice mijloc de apărare la care putea recurge împotriva cedentului inițial, inclusiv dreptul la despăgubire.

(2) Contractele de credit și creanțele rezultate din acestea pot fi cesionate numai către creditori, astfel cum sunt definiți la art. 7 pct. 5.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), creanțele rezultate din contractele de credit pot fi cesionate și către entități ce au drept obiect de activitate emiterea de instrumente financiare securitizate în baza unui portofoliu de creanțe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 31/2006 privind securitizarea creanțelor.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (2), creanțele rezultate din contractele de credit pentru care perioada de rambursare stabilită contractual a expirat sau pentru care creditorul a declarat scadența anticipată ori a inițiat procedura executării silite a consumatorului pot fi cesionate către entitățile definite la art. 7 pct. 17.

Art. 71. - (1) Consumatorul este informat cu privire la cesiunea prevăzută la art. 70. Cesiunea, individuală sau în cadrul unui portofoliu de creanțe, devine opozabilă consumatorului prin notificarea adresată acestuia de către cedent.

(2) Cesionarul contractului de credit, respectiv cesionarul creanței, este obligat să aibă sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România pentru rezolvarea eventualelor litigii și pentru a răspunde contravențional și/sau penal în fața autorităților publice.

(3) Cesiunea se notifică de către cedent consumatorului, în termen de 10 zile calendaristice de la transferul dreptului de proprietate asupra creanțelor către noul creditor, prin scrisoare recomandată.

(4) Notificarea este redactată în scris, într-un limbaj clar, vizibil și ușor de citit, fontul utilizat fiind Times New Roman, mărimea de minimum 12, pe hârtie, și vor menționa cel puțin următoarele:

a) numele și datele de contact, inclusiv numărul de telefon, fax, e-mail ale creditorului, ale entității care va încasa de la consumator sumele pentru rambursarea creditului după cesiune, precum și, după caz, ale reprezentantului acesteia din România;

b) numele creditorului original de la care a fost preluată creanța;

c) data la care s-a realizat cesiunea;

d) cuantumul sumei datorate și documentele care atestă elementele componente ale acestei sume;

e) conturile în care se vor efectua plățile.

(5) În plus față de obligațiile prevăzute la alin. (4), entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe atenționează consumatorul cu privire la:

a) termenul în care consumatorul ia legătura cu entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe. Acest termen nu poate fi mai mic de 5 zile lucrătoare de la data primirii notificării de către consumator;

b) dreptul consumatorului de a transmite entității care desfășoară activitatea de recuperare creanțe o contestație a existenței debitului ori a cuantumului acestuia în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea notificării;

c) dreptul consumatorului de a primi răspuns în termen de 15 zile calendaristice la contestația formulată;

d) dreptul consumatorului de a se adresa direct instanței de judecată în cazul în care contestă existența debitului ori a cuantumului acestuia;

e) faptul că necontestarea de către consumator, în termenul de 30 de zile calendaristice, a debitului nu reprezintă o recunoaștere a sumei de către acesta și nu îl privează pe consumator de dreptul de a se adresa instanței de judecată.

(6) Reprezentanții entităților care desfășoară activitatea de recuperare creanțe își declină identitatea și, după caz, se legitimează atunci când se adresează consumatorilor."

8. După articolul 71 se introduc două noi articole, articolele 71¹ și 71², cu următorul cuprins:

" **Art. 71¹.** - Entitatea care desfășoară activitatea de recuperare creanțe elaborează, împreună cu consumatorul, un plan de achitare a datoriilor/obligațiilor adaptat la veniturile actuale ale acestuia, ce poate include:

a) eșalonarea plății sumelor datorate;

b) reducerea sumei totale de plată;

c) oferirea unei perioade fără plăți;

d) consolidarea mai multor datorii.

Art. 71². - Se interzice:

a) cesionarea contractului de credit și a accesoriilor, precum și a creanței către o entitate care nu are sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România;

b) perceperea de comisioane, dobânzi și dobânzi penalizatoare, cu excepția dobânzilor penalizatoare legale, de către entitățile de recuperare creanțe;

c) perceperea de costuri aferente activității de recuperare de către entitățile de recuperare creanțe, cu excepția costurilor aferente procedurilor de executare silită;

d) derularea activităților de recuperare creanțe în perioada celor 30 de zile calendaristice prevăzute la art. 71 alin. (5) lit. b) și până când este transmis consumatorului răspunsul la contestație;

e) utilizarea de tehnici care să hărțuiască sau să abuzeze orice persoană în legătură cu recuperarea creanțelor;

f) utilizarea, în cadrul procesului de recuperare creanțe, de amenințări sau alte tehnici agresive, cu scopul de a vătăma fizic ori psihic consumatorul ori rude ale acestuia ori de a-i afecta reputația sau proprietatea;

g) contactarea consumatorului, în cadrul procesului de recuperare creanțe, la locul de muncă al acestuia;

h) contactarea, în legătură cu recuperarea creanțelor, a oricărei altei persoane diferită de consumator, succesorii legali, avocatul sau împuternicitul acestuia, creditorul, avocatul sau împuternicitul creditorului;

i) afișarea la ușa apartamentului/blocului a notificărilor/somațiilor/adreselor în legătură cu recuperarea creanțelor, cu excepția actelor de procedură afișate la solicitarea executorului judecătoresc ori a instanței de judecată;

j) comunicarea cu consumatorul în intervalul orar 20.00- 9.00."

9. La articolul 86, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

" **Art. 86. - (1)** Încălcarea prevederilor art. 8, 9, 11-20, art. 22-28 și art. 29 alin. (2), art. 31 și art. 32 alin. (1) și (2), art. 33, 34, art. 46-58 și art. 59 alin (3), art. 60-63, 65-78, 84, 95 și 95¹ constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 80.000 lei."

10. După articolul 89 se introduce un nou articol, articolul 89¹, cu următorul cuprins:

" **Art. 89¹. -** Încălcarea prevederilor art. 30 constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 80.000 lei. Constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii se fac de către reprezentanții împuterniciți ai Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor."

11. După articolul 95 se introduce un nou articol, articolul 95¹, cu următorul cuprins:

" **Art. 95¹. - (1)** Începând cu data de 1 ianuarie 2017 vor putea să desfășoare activitatea de recuperare creanțe doar entitățile înregistrate de Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor.

(2) Pentru a fi înregistrate, entitățile prevăzute la alin. (1) transmit Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor o cerere însoțită de informații și documente care atestă respectarea cerințelor prevăzute de prezentul articol.

(3) Entitățile prevăzute la alin. (1) îndeplinesc următoarele condiții:

a) sediul social, o sucursală sau un reprezentant în România pentru rezolvarea eventualelor litigii și pentru a răspunde contravențional și/sau penal în fața autorităților publice;

b) persoanele responsabile pentru conducerea și administrarea activității au o bună reputație și dispun de cunoștințe și experiența adecvate naturii, extinderii și complexității activității vizate;

c) în cazul societăților de recuperare creanțe, modul în care este remunerat și motivat personalul nu trebuie să depindă exclusiv de realizarea unor obiective privind recuperarea creanțelor și nici nu este raportat exclusiv la sumele recuperate.

(4) În aplicarea prezentului articol se emite, în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, prin care se prevăd:

a) documentația și informațiile necesare înregistrării;

b) modalitatea și termenele de raportare.

(5) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor evaluează și comunică solicitantului hotărârea sa cu privire la acceptarea sau respingerea cererii de înregistrare în termen de 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii.

(6) În termen de cel mult 10 zile calendaristice de la data primirii cererii, în situația în care cererea ori documentele depuse nu sunt complete, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor comunică solicitantului documentele și informațiile ce trebuie transmise, termenul specificat la alin. (5) începând să curgă de la data primirii documentelor și informațiilor solicitate.

(7) În situația în care Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor respinge cererea de înregistrare, solicitantul are dreptul de a contesta hotărârea în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

(8) Respingerea cererii de înregistrare de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor nu limitează dreptul solicitantului de a introduce o nouă cerere având același obiect.

(9) Entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe raportează Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor numărul de cazuri aflate în curs de derulare, în condițiile prevăzute prin ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

(10) Activitățile de recuperare creanțe pot fi desfășurate doar de creditorii prevăzuți la art. 7 pct. 5 și de entitățile care desfășoară activitatea de recuperare creanțe admise potrivit alin. (1)-(8).

(11) Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor poate radia înregistrarea unei entități de recuperare creanțe, respectiv înregistrarea unui dezvoltator imobiliar, în cazul în care acesta:

a) renunță în mod explicit la înregistrare sau nu a desfășurat activități de recuperare creanțe, după caz, activități de creditare, în ultimele 6 luni;

- b)** a obținut înregistrarea prin declarații false sau înșelătoare sau prin orice alte mijloace nelegitime constatate conform legii;
- c)** nu mai îndeplinește cerințele în temeiul cărora a fost înregistrat;
- d)** a încălcat în mod repetat prevederile legale din domeniul protecției consumatorilor;
- e)** a încălcat grav sau sistematic prevederile prezentei ordonanțe de urgență."

(12) Entitățile care desfășoară activitate de recuperare creanțe au obligația de a raporta la Centrala Riscului de Credit a Băncii Naționale a României date individuale cu privire la creanțele achiziționate și titularii acestora, în conformitate cu reglementările în domeniu emise de Banca Națională a României.

(13) Nu se consideră încălcare a obligației de păstrare a secretului profesional transmiterea de către Banca Națională a României a informațiilor raportate de către entitățile care desfășoară activitate de recuperare creanțe către celelalte entități declarante la Centrala Riscului de Credit.

(14) Entităților care desfășoară activitate de recuperare creanțe li se aplică prevederile reglementărilor referitoare la Centrala Riscului de Credit emise de Banca Națională a României."

Art. 131. - La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă art. 2 alin. (3) din Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebancare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 21 aprilie 2009, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 132. - (1) În vederea îndeplinirii atribuțiilor sale, numărul maxim de posturi al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor se suplimentează prin hotărâre de Guvern cu un număr de maximum 200 de posturi, necesare desfășurării activității de cooperare și efectuării schimbului de informații cu statele membre, derulării activității de înregistrare a intermediarilor de credite, a reprezentanților desemnați, a entităților care desfășoară activitatea de recuperare creanțe și a creditorilor nonfinanciari, precum și a activității de supraveghere piață în domeniul financiar-bancar.

(2) Organizarea și funcționarea noii structuri a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor se vor stabili prin hotărâre a Guvernului în termen de 120 de zile calendaristice de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 133. - (1) Prezenta ordonanță de urgență intră în vigoare la 10 zile de la data publicării.

(2) Intermediarii de credite care desfășoară, înainte de data intrării în vigoare, activitățile de intermediere de credite prevăzute la art. 3 pct. 5 pot continua desfășurarea acestor activități până la data de 21 martie 2017 fără a îndeplini obligația înregistrării.

(3) Prevederile alin. (2) se aplică intermediarilor de credite care notifică, în termen de cel mult 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor în acest sens și care pot face dovada că desfășoară activitatea dinainte de data intrării în

vigoare a prezentei ordonanțe de urgență. În cazul intermediarilor de credit legați prevăzuți la art. 3 pct. 7 lit. a), notificarea poate fi transmisă de către creditorul în numele căruia aceștia acționează în mod exclusiv. Notificarea va cuprinde lista tuturor intermediarilor de credite legați, precum și confirmarea că aceștia desfășoară activitatea dinainte de data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(4) În cazul în care un intermediar de credite exercită dreptul prevăzut la alin. (2), acesta poate desfășura respectivele activități numai în România.

(5) Până la data de 21 martie 2017, creditorii, intermediarii de credite și reprezentanții desemnați care desfășoară activități reglementate prin prezenta ordonanță de urgență dinainte de 20 martie 2014 respectă prevederile art. 86-91.

Art. 134. - Autoritatea de Supraveghere Financiară elaborează, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, legislația secundară privind informațiile și documentele pe care asiguratorul le solicită consumatorului în vederea evaluării riscului pentru preluarea în asigurare.

Art. 135. - (1) Prevederile art. 1-129 din prezenta ordonanță de urgență nu se aplică contractelor de credit aflate în curs de derulare la data intrării în vigoare a acesteia.

(2) Dispozițiile art. 38 alin. (2) și alin. (4) - (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 288/2010, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost modificate și completate prin prezenta ordonanță de urgență, nu se aplică contractelor în derulare la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

Art. 136. - Prevederile prezentei ordonanțe de urgență nu aduc atingere dispozițiilor Legii nr. 77/2016 privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.

Art. 137. - Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor informează Comisia Europeană și Autoritatea Bancară Europeană în legătură cu orice modificări aduse desemnării autorității competente.

Art. 138. - Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență.

*

Prezenta ordonanță de urgență transpune prevederile Directivei 2014/17/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 4 februarie 2014 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile rezidențiale și de modificare a Directivelor 2008/48/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1.093/2010, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 60 din 28 februarie 2014, cu excepția art. 13, 14-23, 25, 26, 28, 58-60, art. 130 pct. 2-11 și art. 134-136 din prezenta ordonanță de urgență.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul economiei, comerțului și relațiilor cu mediul de
afaceri,
Costin Grigore Borc
Președintele Autorității Naționale
pentru Protecția Consumatorilor,
Marcel Bogdan Pandelică
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Vasile Dîncu
Ministrul muncii, familiei, protecției sociale
și persoanelor vârstnice,
Dragoș-Nicolae Pîslaru
Ministrul comunicațiilor și pentru societatea informațională,
Delia Popescu
Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu
Ministrul afacerilor externe,
Lazăr Comănescu

București, 14 septembrie 2016.
Nr. 52.

ANEXA Nr. 1

CALCULUL DOBÂNZII ANUAL EFECTIVE (DAE)

I. Ecuația de bază care exprimă echivalența dintre trageri, pe de o parte, și rambursări și costuri, pe de altă parte

Ecuația de bază care stabilește dobânda anuală efectivă (DAE) exprimă, pe perioada unui an, egalitatea dintre valoarea totală prezentă a tragerilor, pe de o parte, și valoarea totală prezentă a rambursărilor și a costurilor suportate, pe de altă parte, adică:

formula

unde:

- X este DAE;
- m este numărul ultimei trageri;
- k este numărul unei trageri, așadar $1 \leq k \leq m$;
- C_k este valoarea tragerii k;
- t_k este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, dintre data primei trageri și data fiecărei trageri ulterioare, așadar $t_1 = 0$;
- m' este numărul ultimei rambursări sau plăți;
- l este numărul unei rambursări sau plăți;
- D_l este cuantumul unei rambursări sau plăți;
- s_l este intervalul, exprimat în ani și fracțiuni de an, între data primei trageri și data fiecărei rambursări sau plăți următoare.

Observații:

a) Sumele plătite de ambele părți la diferite momente nu trebuie neapărat să fie egale și nu trebuie să fie plătite neapărat la intervale egale.

b) Data inițială este cea a primei trageri.

c) Intervalele dintre datele utilizate în calcule sunt exprimate în ani sau în fracțiuni de an. Un an se consideră a avea 365 de zile (sau 366 de zile pentru anii bisecți), 52 de săptămâni sau 12 luni egale. O lună egală se consideră a avea 30,41666 zile (adică 365/12), indiferent dacă este sau nu un an bisect.

În cazul în care intervalele dintre datele utilizate pentru calculare nu pot fi exprimate ca numere întregi de săptămâni, luni sau ani, intervalele sunt exprimate ca numere întregi de una dintre aceste perioade, în combinație cu un număr de zile. Atunci când se utilizează zile:

(i) se numără fiecare zi, inclusiv zilele de sfârșit de săptămână și zilele nelucrătoare;

(ii) perioadele egale și, apoi, zilele se numără înapoi până la data tragerii inițiale;

(iii) perioada de zile se obține prin excludere primei zile și includerea ultimei zile și se exprimă în ani prin împărțirea perioadei respective la numărul de zile (365 sau 366 de zile) ale anului întreg numărate înapoi de la ultima zi la aceeași zi din anul precedent.

d) Rezultatul calculului trebuie exprimat cu o precizie de cel puțin o zecimală. Dacă a doua zecimală este mai mare sau egală cu 5, la zecimala precedentă se adăugă unu.

e) Ecuația poate fi rescrisă folosind o singură sumă și conceptul de fluxuri (Ak), care vor fi pozitive sau negative, cu alte cuvinte plătite sau primite în perioade de la 1 la n, exprimate în ani, adică:

formula

S fiind balanța de fluxuri prezentă. În cazul în care scopul este păstrarea echivalenței fluxurilor, valoarea va fi zero.

II. Ipoteze suplimentare necesare pentru calculul DAE:

a) În cazul în care prin contractul de credit se acordă consumatorului libertate în privința efectuării tragerilor, se consideră că suma totală a creditului este trasă imediat și în întregime.

b) În cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii diferite, suma totală a creditului se consideră a fi trasă la nivelul cel mai mare al costurilor și al ratei dobânzii aplicate mecanismului de tragere cel mai frecvent utilizat pentru respectivul tip de contract de credit.

c) În cazul în care un contract de credit dă consumatorului libertate în privința efectuării tragerilor în general, dar impune, printre diferitele modalități de tragere, o limitare în ceea ce privește suma creditului și perioada de timp, suma creditului se consideră a fi trasă la prima dată prevăzută în contractul de credit și în conformitate cu respectivele limite de tragere.

d) În cazul în care sunt oferite rate ale dobânzii și costuri diferite pentru o perioadă sau sumă limitată, rata dobânzii și costurile cele mai ridicate se

consideră a fi rata dobânzii și costuri pentru întreaga durată a contractului de credit.

e) Pentru contractele de credit în cadrul cărora s-a convenit o rată fixă a dobânzii pentru perioada inițială, la sfârșitul căreia se stabilește o nouă rată a dobânzii care este ulterior ajustată periodic în funcție de un indice de referință, calculul DAE pornește de la ipoteza că, la sfârșitul perioadei cu rată fixă a dobânzii, rata dobânzii este aceeași ca la momentul calculării DAE, pe baza valorii indicelui de referință de la acel moment, dar nu este inferioară ratei fixe a dobânzii.

f) În cazul în care plafonul creditului nu a fost încă convenit, acesta este considerat a fi de 170.000 EUR. În cazul contractelor de credit, altele decât datorii sau garanții contingente, al căror scop nu este de a achiziționa sau menține un drept asupra unui bun imobil sau teren, al descoperitului de cont, al cardurilor de debit cu amânare la plată sau al cardurilor de credit, plafonul este implicit de 1.500 EUR.

g) În cazul contractelor de credit, altele decât descoperitul de cont, creditele-punte, contractele de credit cu partajare de proprietate, datoriile sau garanțiile contingente și contractele de credit pe durată nedeterminată menționate în ipotezele prevăzute la lit. i), j), k), l) și m):

(i) în cazul în care data sau suma unei rambursări de capital, care trebuie să fie efectuată de către consumator, nu pot fi stabilite, se presupune că rambursarea se efectuează la prima dată prevăzută în contractul de credit și pentru suma cea mai mică prevăzută în acest contract;

(ii) în cazul în care intervalul dintre data tragerii inițiale și data primei plăți care trebuie efectuată de către consumator nu poate fi stabilit, acesta se consideră a fi intervalul cel mai scurt.

h) În cazul în care data sau suma unei plăți care trebuie să fie efectuată de către consumator nu pot fi stabilite pe baza contractului de credit sau a ipotezelor menționate la literele g), i), j), k), l) și m) se presupune că plata se efectuează în conformitate cu datele și condițiile solicitate de către creditor și, atunci când acestea nu sunt cunoscute:

(i) dobânzile sunt achitate împreună cu rambursările de capital;

(ii) costuri care nu sunt purtătoare de dobânzi, exprimate sub forma unei sume unice, sunt achitate la data încheierii contractului de credit;

(iii) costurile care nu sunt purtătoare de dobânzi, exprimate sub forma mai multor plăți, sunt achitate la intervale regulate, începând cu data primei rambursări de capital și, în cazul în care suma acestor plăți nu este cunoscută, se presupune că reprezintă sume egale;

(iv) plata finală lichidează soldul capitalului, dobânzile și alte costuri eventuale.

i) În cazul unei facilități de tip descoperit de cont, se consideră că suma totală a creditului a fost trasă în totalitate și pentru întreaga durată a contractului de credit. În cazul în care durata facilității de tip descoperit de cont nu este cunoscută, DAE se calculează în baza ipotezei că durata creditului este de 3 luni.

j) În cazul unui credit-punte, se consideră că suma totală a creditului a fost trasă în totalitate și pentru întreaga durată a contractului de credit. În cazul în care durata contractului de credit nu este cunoscută, DAE se calculează în baza ipotezei că durata creditului este de 12 luni.

k) În cazul unui contract de credit cu durată nedeterminată, altul decât o facilitare de tip descoperit de cont și decât un credit-punte, se presupune că:

(i) pentru contractele de credit, al căror scop este de a achiziționa sau menține drepturi asupra unor bunuri imobile, creditul este furnizat pentru o perioadă de 20 de ani de la data primei trageri și cu condiția ca plata finală efectuată de consumator să lichideze soldul capitalului, dobânzile și alte costuri eventuale; în cazul contractelor de credit al căror scop nu este de a achiziționa sau menține drepturi asupra unor bunuri imobile sau care sunt trase prin carduri de debit cu amânare la plată sau carduri de credit, perioada respectivă este de un an;

(ii) capitalul este rambursat de consumator în tranșe lunare egale, începând cu o lună de la data tragerii inițiale. Totuși, în cazurile în care capitalul trebuie să fie rambursat în totalitate, într-o singură tranșă, în cadrul fiecărei perioade de plată, tragerile și rambursările succesive ale întregului capital efectuate de către consumator sunt considerate a fi efectuate de-a lungul unei perioade de un an. Dobânzile și alte costuri se aplică în conformitate cu aceste trageri și rambursări de capital și astfel cum se prevede în contractul de credit.

În sensul prezentului punct, un contract de credit cu durată nedeterminată este un contract de credit fără durată fixă și cuprinde creditele care trebuie să fie rambursate în totalitate în cadrul unei perioade de timp sau după o perioadă de timp dar care, odată ce au fost rambursate, devin disponibile pentru o altă trageră.

l) În cazul datoriilor sau al garanțiilor contingente, suma totală a creditului este considerată trasă integral ca sumă unică, la data care survine mai devreme dintre:

(i) ultima dată de trageră permisă în temeiul contractului de credit care reprezintă principala sursă a datoriei sau a garanției contingente; sau

(ii) în cazul unui contract de credit cu posibilitate de reînnoire, sfârșitul perioadei inițiale înainte de reînnoirea contractului.

m) În cazul contractelor de credit cu partajare de proprietate:

(i) plățile efectuate de consumatori sunt considerate a fi efectuate la ultima dată sau la ultimele date permisă/permise în temeiul contractului de credit;

(ii) creșterile procentuale ale valorii bunului imobil prin care se garantează contractul de credit cu partajare de proprietate și rata indicelui de inflație menționat în contract se consideră a fi un procentaj egal cu valoarea cea mai mare dintre rata-țintă de inflație actuală a băncii centrale și nivelul inflației în statul membru în care se găsește bunul imobil la momentul încheierii contractului de credit sau 0% în cazul în care procentele menționate anterior sunt negative.

FIȘA EUROPEANĂ DE INFORMAȚII STANDARDIZATE (FEIS)

PARTEA A

Textul din acest model se reproduce exact în FEIS. Indicațiile dintre parantezele pătrate se înlocuiesc cu informațiile corespunzătoare. În partea B sunt furnizate instrucțiuni pentru creditor sau, după caz, pentru intermediarul de credite în vederea completării FEIS.

Ori de câte ori se menționează textul "după caz", creditorul furnizează informația cerută dacă aceasta este pertinentă pentru contractul de credit. Dacă informația nu este pertinentă, creditorul o șterge sau elimină întreaga secțiune (de exemplu, în cazul în care secțiunea nu este aplicabilă). În cazul în care întreaga secțiune este eliminată, numerotarea secțiunilor FEIS se modifică în mod corespunzător.

Informațiile de mai jos se furnizează într-un singur document. Caracterele utilizate trebuie să fie ușor lizibile. Pentru informațiile care trebuie scoase în evidență se utilizează caractere aldine, mai mari sau umbrite. Se evidențiază toate avertizările aplicabile legate de riscuri.

Model de FEIS

Text introductiv)
Prezentul document a fost elaborat pentru [numele consumatorului] la [data curentă]. Prezentul document a fost elaborat pe baza informațiilor pe care le-ați oferit până în acest moment și a condițiilor actuale de pe piața financiară. Informațiile de mai jos rămân valabile până la [data de valabilitate], (după caz) exceptând rata dobânzii și alte costuri. După data respectivă, acestea pot fi modificate în funcție de evoluția pieței. (După caz) Prezentul document nu constituie o obligație pentru [numele creditorului] de a vă acorda un împrumut.
1. Creditorul
[Denumire] [Numărul de telefon] [Adresa fizică] (Opțional) [Adresa de e-mail] (Opțional) [Numărul de fax] (Opțional) [Adresa web] (Opțional) [Punct/persoană de contact] (După caz, informații despre posibilitatea prestării de servicii de consiliere:) [(În urma evaluării nevoilor și a situației dumneavoastră, recomandăm să contractați acest credit ipotecar./Nu recomandăm un anumit credit ipotecar pentru dumneavoastră. Totuși, pe baza răspunsurilor dumneavoastră la unele întrebări, vă oferim informații despre acest credit ipotecar pentru ca dumneavoastră să puteți lua o decizie pe cont propriu.)]
2. (După caz) Intermediarul de credite
[Denumire] [Numărul de telefon] [Adresa fizică] (Opțional) [Adresa de e-mail] (Opțional) [Numărul de fax] (Opțional) [Adresa web] (Opțional) [Punct/Persoană de contact] (După caz [informații despre posibilitatea prestării de servicii de consiliere]) [(În urma evaluării nevoilor și a situației dumneavoastră, recomandăm să contractați acest credit ipotecar./Nu recomandăm un anumit credit ipotecar pentru dumneavoastră. Totuși, pe baza răspunsurilor dumneavoastră la unele întrebări, vă oferim informații despre acest credit ipotecar pentru ca dumneavoastră să puteți lua o decizie pe cont propriu.)] [Remunerarea]
3. Principalele caracteristici ale împrumutului

<p>Suma și moneda împrumutului care urmează să fie acordat: [suma][moneda] (După caz) Acest împrumut nu este în [moneda națională a împrumutatului].</p> <p>(După caz) Suma împrumutului dumneavoastră în [moneda națională a împrumutatului] s-ar putea modifica.</p> <p>(După caz) De exemplu, dacă valoarea [monedei naționale a împrumutatului] ar scădea cu 20% în raport cu [moneda împrumutului], suma împrumutului dumneavoastră ar crește la [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. Cu toate acestea, suma ar putea depăși nivelul respectiv în cazul în care valoarea [monedei naționale a împrumutatului] scade cu mai mult de 20%.</p> <p>(După caz) Suma maximă a împrumutului dumneavoastră va fi [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. (După caz) Veți primi o avertizare dacă suma creditului atinge [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului]. (După caz) Veți avea oportunitatea să [a se introduce dreptul de a renegocia împrumutul în monedă străină sau dreptul de a converti împrumutul în [moneda relevantă], precum și condițiile].</p> <p>Durata împrumutului: [durata] [Tipul împrumutului]</p> <p>[Tipul ratei dobânzii aplicabile]</p> <p>Suma totală care trebuie rambursată:</p> <p>Aceasta înseamnă că veți rambursa [suma] pentru fiecare [unitate de monedă] împrumutată.</p> <p>(După caz) [Acesta/o parte din acesta] este un împrumut la care se rambursează inițial numai dobânda. Veți datora în continuare [a se introduce suma împrumutului la care se rambursează inițial numai dobânda] la sfârșitul creditului ipotecar.</p> <p>(După caz) Valoarea bunului, prezumată în scopul de a pregăti prezenta fișă: [a se introduce suma]</p> <p>(După caz) Suma maximă disponibilă a împrumutului în raport cu valoarea bunului [a se introduce procentul] sau valoarea minimă a bunului necesară pentru împrumutarea sumei menționate spre exemplificare [a se introduce suma] [Garanție]</p>
4. Rata dobânzii și alte costuri
<p>Dobânda anuală efectivă (DAE) reprezintă costul total al împrumutului exprimat ca procentaj anual. DAE este indicată pentru a vă ajuta să comparați diferite oferte.</p> <p>DAE aplicabilă împrumutului dumneavoastră este [DAE]. Ea cuprinde:</p> <p>Rata dobânzii [valoarea exprimată ca procent sau, după caz, indicarea unui indice de referință și a valorii procentuale a marjei creditorului]</p> <p>[Alte componente ale DAE]</p> <p>Costuri de achitat o singură dată</p> <p>(După caz) Va trebui să plătiți o taxă pentru înregistrarea împrumutului ipotecar. [A se introduce valoarea taxei, în cazul în care aceasta este cunoscută, sau baza de calcul.]</p> <p>Costuri de plătit în mod regulat</p> <p>(După caz) Această DAE este calculată utilizând ipotezele privind rata dobânzii.</p> <p>(După caz) Întrucât [o parte din] împrumutul dumneavoastră este un împrumut cu rată variabilă a dobânzii, DAE reală ar putea diferi de această DAE în cazul în care rata dobânzii dumneavoastră se modifică. De exemplu, dacă rata dobânzii ar crește la [scenariul descris în partea B], DAE ar putea crește la [a se introduce DAE ilustrativă corespunzătoare scenariului respectiv]. (După caz) Vă atragem atenția asupra faptului că această DAE este calculată în ipoteza că rata dobânzii rămâne la nivelul fixat pentru perioada inițială pe toată durata contractului.</p> <p>(După caz) Următoarele costuri nu sunt cunoscute de creditor și, în consecință, nu sunt incluse în DAE: [Costuri] (După caz) Va trebui să plătiți o taxă pentru înregistrarea împrumutului ipotecar.</p> <p>Vă rugăm să vă asigurați că sunteți la curent cu toate celelalte taxe și costuri asociate împrumutului dumneavoastră.</p>
5. Numărul și frecvența plăților
Frecvența rambursărilor: [frecvență] Numărul de plăți: [număr]
6. Suma fiecărei rate

<p>[suma][moneda]</p> <p>Veniturile dumneavoastră pot varia. Vă rugăm să vă asigurați că veți putea achita ratele [frecvență], în cazul în care veniturile dumneavoastră vor scădea.</p> <p>(După caz) Întrucât [acesta/o parte din acesta] este un împrumut la care se rambursează inițial numai dobânda, va trebui să luați măsuri separate pentru a rambursa [a se introduce suma împrumutului în regimul în care se plătește inițial numai dobânda] pe care îi veți datora la sfârșitul creditului ipotekar. Nu uitați să adăugați orice plăți suplimentare pe care va trebui să le efectuați pe lângă suma ratei menționată aici.</p> <p>(După caz) Rata dobânzii aferente [unei părți a] acestui împrumut se poate modifica. Aceasta înseamnă că valoarea ratelor dumneavoastră ar putea crește sau scădea. De exemplu, dacă rata dobânzii ar crește la [scenariul descris în partea B], plățile dumneavoastră ar putea crește la [a se introduce suma ratei corespunzătoare scenariului respectiv].</p> <p>(După caz) Suma pe care o aveți de plătit în [moneda națională a împrumutatului] în fiecare [frecvența ratelor] s-ar putea modifica. (După caz) Plățile dumneavoastră ar putea crește la [a se introduce suma maximă în moneda națională a împrumutatului] în fiecare [a se introduce perioada]. (După caz) De exemplu, dacă valoarea [monedei naționale a împrumutatului] ar scădea cu 20% în raport cu [moneda împrumutului], ați avea de plătit [a se introduce suma în moneda națională a împrumutatului] în plus în fiecare [a se introduce perioada]. Plățile dumneavoastră ar putea crește cu mai mult decât atât.</p> <p>(După caz) Cursul de schimb utilizat pentru conversia ratei dumneavoastră din [moneda împrumutului] în [moneda națională a împrumutatului] va fi cel publicat de [numele instituției care publică cursul de schimb] la [data] sau va fi calculat la [data] utilizând [a se introduce numele indicelui de referință și al metodei de calcul].</p> <p>(După caz) [Detalii cu privire la produse de economisire legate, împrumuturi cu dobânda amânată]</p>
<p>7. (După caz) Tablou de rambursare ilustrativ</p>
<p>Acest tablou prezintă suma de plată la fiecare [frecvență].</p> <p>Ratele (coloana [nr. relevant]) reprezintă suma dobânzii de plătit (coloana [nr. relevant]), după caz, a capitalului rambursat (coloana [nr. relevant]) și, după caz, a altor costuri (coloana [nr. relevant]). (După caz) Costurile din coloana "alte costuri" se referă la [lista costurilor]. Capitalul rămas de rambursat (coloana [nr. relevant]) este suma din împrumut care rămâne de rambursat după fiecare rată.</p> <p>[Tablou]</p>
<p>8. Obligații suplimentare</p>
<p>Pentru a beneficia de condițiile de împrumut descrise în prezentul document, împrumutatul trebuie să îndeplinească următoarele obligații:</p> <p>[Obligații]</p> <p>(După caz) Vă atragem atenția că, dacă aceste obligații nu sunt îndeplinite, condițiile de împrumut descrise în prezentul document (inclusiv rata dobânzii) pot fi modificate.</p> <p>(După caz) Vă atragem atenția asupra eventualelor consecințe ale anulării într-un stadiu ulterior a oricăruia dintre serviciile accesorii aferente împrumutului:</p> <p>[Consecințe]</p>
<p>9. Rambursarea anticipată</p>
<p>Aveți posibilitatea să rambursați anticipat acest împrumut, total sau parțial. (După caz) [Condiții]</p> <p>(După caz) Cost de lichidare: [a se introduce suma sau, în cazul în care nu este posibil, metoda de calcul] (Dacă este cazul) În cazul în care decideți să rambursați anticipat acest împrumut, vă rugăm să ne contactați.</p>
<p>10. Funcții flexibile</p>
<p>(După caz) [Informații privind transferabilitatea/subrogarea] Aveți posibilitatea de a transfera acest împrumut la un alt [creditor] [sau] [bun]: [A se introduce condițiile].</p> <p>(După caz) Nu aveți posibilitatea de a transfera acest împrumut la un alt [creditor] [sau] [bun].</p> <p>(După caz) Funcții suplimentare: [a se introduce explicația funcțiilor suplimentare enumerate în partea B și, în mod opțional, orice alte funcții oferite de creditor în cadrul contractului de credit și nemenționate în secțiunile anterioare].</p>
<p>11. Alte drepturi ale împrumutatului</p>
<p>Aveți la dispoziție [perioada de reflecție] de la [momentul la care începe perioada de reflecție] pentru a reflecta înainte de a vă angaja în contractarea acestui împrumut.</p> <p>După ce ați primit contractul de credit din partea creditorului, nu îl puteți accepta înainte de sfârșitul [perioada de reflecție].</p>
<p>12. Plângeri</p>

Dacă aveți o plângere, vă rugăm să contactați [a se introduce punctul de contact intern sau sursa de informații privind procedura]. (După caz) Termenul maxim pentru tratarea plângerii [perioada]
(După caz) [Dacă nu sunteți satisfăcut de modul în care am răspuns plângerii dumneavoastră la nivel intern], puteți contacta de asemenea: Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (După caz) sau puteți contacta FIN-NET pentru informații despre organismul echivalent din țara dumneavoastră.

13. Nerespectarea angajamentelor legate de împrumut: consecințe pentru împrumutat

[Tipuri de nerespectare]

[Consecințe financiare și/sau juridice]

În cazul în care vă confrunțați cu dificultăți în efectuarea plăților dumneavoastră [frecvența], vă rugăm să ne contactați imediat pentru a explora potențiale soluții.

(Dacă este cazul) Vă atragem atenția că, în ultimă instanță, locuința dumneavoastră poate fi supusă procedurii de executare silită dacă nu veți achita ratele.

(După caz) 14. Informații suplimentare

(După caz) [Precizarea dreptului aplicabil contractului de credit]

[A se introduce declarația privind obligația de a se oferi un proiect de contract de credit]

15. Autorități de supraveghere

Autoritatea competentă să supravegheze respectarea prevederilor legale de către creditor este [Denumire/denumiri și adresă web/adrese web a/ale autorității/autorităților de supraveghere]

(După caz) Autoritatea competentă să supravegheze respectarea prevederilor legale de către intermediarul de credite este [Denumire și adresă web a autorității de supraveghere]

PARTEA B

Instrucțiuni pentru completarea FEIS

Pentru completarea FEIS se respectă cel puțin următoarele instrucțiuni.

Secțiunea "Text introductiv"

1. Data de valabilitate se scoate în evidență în mod corespunzător. În sensul prezentei secțiuni, "data de valabilitate" înseamnă perioada în cursul căreia informațiile, cum ar fi rata dobânzii, cuprinse în FEIS rămân neschimbate și se aplică în cazul în care creditorul decide să acorde creditul în cursul respectivei perioade. În cazul în care stabilirea ratei aplicabile a dobânzii și a altor costuri depinde de rezultatul vânzării obligațiunilor suport, dobânda eventuală și alte costuri pot diferi de cele declarate. În astfel de circumstanțe se menționează faptul că data de valabilitate nu se aplică ratei dobânzii și altor costuri prin adăugarea cuvintelor: "exceptând rata dobânzii și alte costuri".

Secțiunea "1. Creditorul"

1. Denumirea, numărul de telefon și adresa fizică ale creditorului se referă la datele de contact pe care consumatorul le poate utiliza în viitor pentru corespondență.

2. Informațiile cu privire la adresa de e-mail, numărul de fax, adresa web și persoana/punctul de contact sunt facultative.

Secțiunea (După caz) "2. Intermediarul de credite"

În cazul în care informațiile despre produs sunt furnizate consumatorului de către un intermediar de credite, intermediarul respectiv include următoarele informații:

1. Denumirea, numărul de telefon și adresa fizică ale intermediarului de credite se referă la datele de contact pe care consumatorul le poate utiliza în viitor pentru corespondență.

2. Informațiile cu privire la adresa de e-mail, numărul de fax, adresa web și persoana/punctul de contact sunt facultative.

3. Intermediarul de credite informează consumatorul cu privire la posibilitatea prestării de servicii de consiliere și regimul în care se prestează, utilizând formularea din partea A.

4. O explicație a modului în care este remunerat intermediarul de credite. În cazurile în care acesta primește comision din partea unui creditor, se furnizează suma, precum și denumirea creditorului în cazurile în care este diferită de cea care apare în secțiunea 1.

Secțiunea "3. Principalele caracteristici ale împrumutului"

1. Prezenta secțiune explică în mod clar principalele caracteristici ale creditului, inclusiv suma și moneda, precum și riscurile potențiale asociate ratei dobânzii, inclusiv cele menționate la pct. 8, și sistemul de amortizare.

2. În cazul în care moneda împrumutului este diferită de moneda națională a consumatorului, creditorul indică faptul că consumatorul va primi avertizări periodice, cel puțin atunci când cursul de schimb fluctuează cu mai mult de 20% și, după caz, va beneficia de dreptul de a converti moneda contractului de credit sau posibilitatea de a renegocia condițiile și orice alte aranjamente aflate la dispoziția consumatorului pentru a-și limita expunerea la riscul ratei de schimb valutar. Creditorul indică un exemplu al efectului pe care l-ar avea asupra sumei împrumutului o scădere de 20% a valorii monedei naționale a consumatorului în raport cu moneda creditului.

3. Durata creditului se exprimă în ani sau în luni, în funcție de care dintre aceste perioade este mai pertinentă. Dacă perioada pe care este acordat creditul poate varia în cursul duratei contractului, creditorul explică în ce moment și în ce condiții se poate întâmpla acest lucru. În cazul în care creditul se acordă pe o durată nedeterminată, de exemplu, pentru un card de credit garantat, creditorul indică cu claritate acest lucru.

4. Tipul de credit trebuie indicat în mod clar (de exemplu, credit ipotecar, împrumut pentru locuință, card de credit garantat). Descrierea tipului de credit indică cu claritate modul de rambursare a principalului și a dobânzii pe durata creditului (de exemplu, sistemul de amortizare), specificând cu claritate dacă contractul de credit este pe bază de rambursare de principal sau pe bază de rambursare inițială numai a dobânzii sau o combinație a ambelor tipuri.

5. În cazul în care întregul credit sau o parte a acestuia este cu rambursarea inițială numai a dobânzii, o declarație care indică în mod clar acest fapt se introduce și se evidențiază la sfârșitul prezentei secțiuni, utilizând formularea din partea A.

6. Prezenta secțiune explică de asemenea dacă rata dobânzii este fixă sau variabilă și, după caz, precizează perioadele în care aceasta rămâne fixă, frecvența revizuirilor ulterioare și eventualele limite în ceea ce privește variabilitatea ratei dobânzii, de exemplu plafoane sau praguri. Se explică formula utilizată pentru revizuirea ratei dobânzii și diferitele componente ale acesteia (de exemplu, indicele de referință). Creditorul indică de asemenea, de exemplu prin intermediul unei adrese web, unde sunt disponibile informații

suplimentare privind indicii sau ratele utilizate în formulă, de exemplu Euribor sau indicele de referință al Băncii Naționale a României.

7. În cazul în care se aplică rate diferite ale dobânzii, în circumstanțe diferite, se furnizează informații cu privire la toate ratele aplicabile.

8. "Suma totală care trebuie rambursată" corespunde sumei totale plățibile de către consumator. Aceasta se exprimă ca suma dintre valoarea creditului și costul total al creditului. În cazul în care rata dobânzii nu este fixată pe durata contractului, se evidențiază faptul că suma respectivă are caracter ilustrativ și poate varia, în special în raport cu variația ratei dobânzii.

9. Creditorul atrage atenția consumatorului asupra faptului că creditul urmează să fie garantat printr-o ipotecă asupra bunului imobil sau prin altă garanție comparabilă sau printr-un drept asupra bunului imobil. După caz, creditorul indică de asemenea valoarea prezumată a bunului imobil sau a unui alt tip de garanție utilizată în scopul pregătirii prezentei fișe.

10. Creditorul indică, după caz, fie:

a) "suma maximă disponibilă a împrumutului în raport cu valoarea bunului", indicând ponderea creditelor în valoarea garanțiilor ipotecare. Acest raport trebuie însoțit de un exemplu în valoare absolută al sumei maxime care poate fi împrumutată pentru o anumită valoare a bunului; fie

b) "valoarea minimă a bunului impusă de creditor pentru a acorda un împrumut în suma ilustrată."

11. În cazul în care creditul este un credit în mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), acest lucru se reflectă în indicarea tipului de credit și se furnizează informațiile necesare pentru fiecare parte a creditului.

Secțiunea "4. Rata dobânzii și alte costuri"

1. Referirea la "rata dobânzii" corespunde ratei sau ratelor dobânzii.

2. Rata dobânzii se menționează ca valoare procentuală. În cazul în care rata dobânzii este variabilă, creditorul indică rata dobânzii prin precizarea indicelui de referință și a unei valori a marjei creditorului. Cu toate acestea, creditorul indică valoarea indicelui de referință care este valabilă în ziua emiterii FEIS.

În cazul în care rata dobânzii este variabilă, informațiile includ de asemenea: a) ipotezele utilizate pentru calcularea DAE; b) în cazul în care este relevant, plafoanele și pragurile aplicabile; și c) un avertisment cu privire la faptul că variabilitatea ar putea afecta nivelul real al DAE. Pentru a atrage atenția consumatorului, mărimea caracterelor utilizate pentru avertizare este mai mare și iese în evidență din corpul principal al FEIS. Avertismentul se însoțește de un exemplu ilustrativ al DAE. În cazul în care există un plafon pentru rata dobânzii, exemplul presupune că rata dobânzii crește cu prima oportunitate posibilă la cel mai înalt nivel prevăzut în contractul de credit. În cazul în care nu există un plafon, exemplul ilustrează DAE la cea mai ridicată rată a dobânzii din ultimii cel puțin 20 de ani sau, în cazul în care datele utilizate pentru calcularea ratei dobânzii sunt disponibile pentru o perioadă mai scurtă de 20 de ani, din cea mai lungă perioadă pentru care sunt disponibile datele respective, pe baza valorii maxime a indicelui de referință extern utilizat în calcularea ratei dobânzii.

Aceste cerințe nu se aplică contractelor de credit pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator. În cazul creditelor pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator, informațiile includ o avertizare cu privire la faptul că DAE este calculată pe baza ratei dobânzii pentru perioada inițială. Avertizarea se însoțește de o altă DAE cu caracter ilustrativ, calculată în conformitate cu art. 29 alin. (5). În cazul în care creditele sunt credite cu mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), se furnizează informații pentru fiecare parte a creditului.

3. În secțiunea privind "alte componente ale DAE" se listează toate celelalte costuri incluse în DAE, inclusiv costurile de achitat o singură dată. Creditorul listează fiecare cost pe categorii (costurile de achitat o singură dată, costurile de achitat în mod regulat și incluse în rate, costurile care trebuie achitate în mod regulat, dar nu sunt incluse în rate), indicând valoarea acestora, cui trebuie plătite și în ce moment. Aceasta nu trebuie să includă costurile suportate pentru încălcările obligațiilor contractuale. În cazul în care valoarea nu este cunoscută, creditorul furnizează o indicație cu privire la valoare, dacă acest lucru este posibil sau, în cazul în care nu este posibil, modul în care se va calcula valoarea, specificând că valoarea furnizată este numai cu caracter indicativ. În cazul în care anumite costuri nu sunt incluse în DAE, deoarece nu sunt cunoscute creditorului, acest lucru se evidențiază.

În cazul în care consumatorul a informat creditorul în legătură cu una sau mai multe componente ale creditului preferat, precum durata contractului de credit și suma totală a creditului, creditorul utilizează aceste componente, în măsura în care este posibil; în cazul în care un contract de credit prevede modalități de tragere diferite, cu costuri diferite sau cu rate ale dobânzii diferite, și creditorul folosește ipoteza din anexa I partea II, contractul indică faptul că aplicarea altor mecanisme de tragere pentru acest tip de contract de credit poate avea drept rezultat aplicarea unei DAE mai mari. În cazul în care condițiile pentru tragere sunt utilizate pentru calcularea DAE, creditorul evidențiază tarifele asociate altor mecanisme de tragere, care nu sunt în mod necesar aceleași utilizate la calcularea DAE.

4. În cazul în care se aplică o taxă pentru înregistrarea ipotecii sau a unei garanții comparabile, acest lucru se dezvăluie în această secțiune precizând valoarea, în cazul în care este cunoscută sau, în cazul în care nu este posibil, baza utilizată pentru determinarea sumei. În cazul în care taxele sunt cunoscute și sunt incluse în DAE, existența și valoarea taxei se listează în rubrica "Costuri de achitat o singură dată". În cazul în care taxele nu sunt cunoscute de către creditor și, prin urmare, nu sunt incluse în DAE, existența taxelor se menționează în mod clar în lista costurilor care nu sunt cunoscute de creditor. În ambele cazuri se utilizează formularea standardizată din partea A în rubrica corespunzătoare.

Secțiunea "5. Numărul și frecvența plăților"

1. În cazul în care plățile urmează să fie efectuate periodic, se indică frecvența acestora (de exemplu, lunar). În cazul în care frecvența plăților va fi neregulată, acest lucru trebuie explicat cu claritate consumatorului.

2. Numărul plăților indicate acoperă întreaga durată a creditului.

Secțiunea "6. Suma fiecărei rate"

1. Moneda creditului și moneda ratelor se indică cu claritate.

2. În cazul în care valoarea ratelor se poate schimba pe durata creditului, creditorul specifică perioada în care valoarea inițială a ratei va rămâne neschimbată și precizează când și cu ce frecvență se va modifica ulterior.

3. În cazul în care întregul credit sau o parte a acestuia este cu rambursare inițială numai a dobânzii, o declarație care indică în mod clar acest fapt se introduce și se evidențiază la sfârșitul prezentei secțiuni, utilizând formularea din partea A.

Dacă există o cerință ca consumatorul să contracteze un produs de economisire legat, drept condiție pentru a primi un credit la care se plătește inițial doar dobânda, garantat printr-o ipotecă sau altă garanție comparabilă, se menționează de asemenea valoarea și frecvența plăților pentru acest produs.

4. În cazul în care rata dobânzii este variabilă, informațiile includ și o declarație care indică acest fapt, utilizând formularea din partea A și o ilustrare a sumei maxime a ratei. În cazul în care există un plafon, ilustrarea indică suma ratei în cazul în care rata dobânzii crește la nivelul plafonului. În cazul în care nu există un plafon, scenariul cel mai defavorabil ilustrează nivelul ratei pentru cea mai ridicată rată a dobânzii din ultimii 20 de ani sau, în cazul în care datele utilizate pentru calcularea ratei dobânzii sunt disponibile pentru o perioadă mai scurtă de 20 de ani, din cea mai lungă perioadă pentru care sunt disponibile datele respective, pe baza valorii maxime a indicelui de referință extern utilizate în calcularea ratei dobânzii. Această cerință de a furniza un exemplu ilustrativ nu se aplică contractelor de credit pentru care rata dobânzii este fixă pentru o perioadă inițială de mai mulți ani și poate ulterior să fie fixă pentru o perioadă suplimentară, în urma negocierii dintre creditor și consumator. În cazul în care creditele sunt credite cu mai multe părți (de exemplu, în mod simultan o parte cu rată fixă și o parte cu rată variabilă a dobânzii), se oferă informații pentru fiecare parte a creditului și pentru total.

5. (După caz) În cazul în care moneda creditului este diferită de moneda națională a consumatorului sau în cazul în care creditul este indexat la o monedă diferită de moneda națională a consumatorului, creditorul include exemple numerice care să arate cu claritate modul în care modificările cursului de schimb relevant pot afecta cuantumul ratelor, utilizând formularea din partea A. Respectivul exemplu se bazează pe o reducere de 20% a valorii monedei naționale a consumatorului, însoțit de o declarație pusă în evidență care precizează că ratele ar putea înregistra o creștere superioară celei presupuse în acest exemplu. În cazul în care există un plafon care limitează acea creștere la mai puțin de 20%, se furnizează în schimb suma maximă a plăților în moneda consumatorului și se omite declarația privind posibilitatea unor creșteri suplimentare.

6. În cazul în care creditul este integral sau parțial un credit cu rată variabilă a dobânzii și se aplică pct. 5, exemplul de la pct. 3 se furnizează pe baza sumei ratei menționate la pct. 1.

7. În cazul în care moneda utilizată pentru plata ratelor este diferită de moneda creditului sau în cazul în care quantumul fiecărei rate exprimat în moneda națională a consumatorului depinde de valoarea corespunzătoare într-o monedă diferită, prezenta secțiune precizează data la care este calculat cursul de schimb aplicabil și fie cursul de schimb, fie baza utilizată pentru calculare, precum și frecvența ajustării acestora. După caz, precizarea respectivă include denumirea instituției care publică cursul de schimb.

8. În cazul în care creditul este un credit cu dobândă amânată, pentru care dobânda datorată nu este achitată integral prin rate și se adaugă la quantumul total al creditului care a rămas de rambursat, se explică: cum și când dobânda amânată se adaugă la credit ca sumă în numerar și care sunt implicațiile pentru consumator în ceea ce privește datoria rămasă.

Secțiunea "7. Tablou de rambursare ilustrativ"

1. Prezenta secțiune se include în cazul în care creditul este un credit cu dobândă amânată, pentru care dobânda datorată nu se rambursează integral prin rate și se adaugă la quantumul total al creditului rămas de rambursat sau în cazul în care rata dobânzii este fixă pe durata contractului de credit, respectiv în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (2) și art. 28. În cazul în care consumatorul are dreptul de a primi un tablou de amortizare revizuit, acest lucru se indică, împreună cu condițiile în care consumatorul beneficiază de dreptul respectiv.

2. În cazul în care rata dobânzii poate varia pe durata creditului, creditorul să indice perioada în care această rată inițială va rămâne neschimbată.

3. Tabloul care trebuie inclus în această secțiune conține următoarele coloane: "calendar de rambursare" (de exemplu, luna 1, luna 2, luna 3), "valoarea ratei", "dobânda plătită per rată", "alte costuri incluse în rată" (după caz), "capital rambursat per rată" și "capital rămas de rambursat după fiecare rată".

4. Pentru primul an de rambursare, informațiile se indică pentru fiecare rată, iar pentru fiecare coloană se indică un subtotal la sfârșitul aceluși prim an. Pentru anii următori, detaliile pot fi furnizate la nivel anual. La sfârșitul tabloului se adaugă un rând pentru totalul general, care indică sumele totale pentru fiecare coloană. Costul total al creditului plătit de consumator (altfel spus, suma globală pentru coloana "valoarea ratei") se evidențiază cu claritate și se prezintă ca atare.

5. Dacă rata dobânzii poate fi revizuită și valoarea ratei după fiecare revizuire nu este cunoscută, creditorul poate indica în tabloul de amortizare aceeași valoare a ratelor pentru întreaga durată a creditului. În acest caz, creditorul aduce acest lucru la cunoștința consumatorului, diferențiind vizual sumele care sunt cunoscute de cele ipotetice (de exemplu, utilizând caractere cu dimensiuni diferite, borduri sau umbre). În plus, se explică într-un text lizibil care sunt perioadele în care sumele indicate în tablou pot varia și din ce motive.

Secțiunea "8. Obligații suplimentare"

1. Creditorul face trimitere în această secțiune la obligații, cum ar fi obligația de a asigura bunul, de a încheia o asigurare de viață, de a avea un salariu vărsat într-un cont deschis la creditor sau de a cumpăra orice alte produse sau servicii. Pentru fiecare obligație, creditorul specifică data până la care aceasta trebuie îndeplinită și față de cine există obligația respectivă.

2. Creditorul specifică de asemenea durata obligației, de exemplu până la sfârșitul contractului de credit. Pentru fiecare obligație, creditorul specifică eventualele costuri care nu sunt incluse în DAE, dar care trebuie achitate de consumator.

3. Creditorul menționează dacă este obligatoriu pentru consumator să dețină vreun tip de servicii accesorii pentru a obține creditul în condițiile enunțate și, în caz afirmativ, dacă consumatorul este obligat să le achiziționeze de la furnizorul preferat al creditorului sau dacă acestea pot fi contractate de la un furnizor la alegerea consumatorului. În cazul în care această posibilitate este condiționată de respectarea anumitor caracteristici minime de către serviciile accesorii, caracteristicile respective trebuie descrise în prezenta secțiune.

În cazul în care contractul de credit este grupat cu alte produse, creditorul menționează funcțiile principale ale produselor respective și precizează în mod clar dacă consumatorul are dreptul de a rezilia în mod separat contractul de credit și/sau produsele grupate, precum și condițiile și consecințele unei astfel de rezilieri și, după caz, potențialele consecințe ale rezilierii serviciilor accesorii cerute în legătură cu contractul de credit.

Secțiunea "9. Rambursare anticipată"

1. Creditorul indică condițiile în care consumatorul poate rambursa creditul anticipat, în totalitate sau parțial.

2. În secțiunea cu privire la costurile de lichidare, creditorul informează consumatorul că, în cazul rambursării anticipate, nu plătește compensație.

Secțiunea "10. Funcții flexibile"

1. După caz, creditorul explică posibilitatea de a transfera creditul la un alt creditor sau la un alt bun imobil și condițiile în care se poate realiza aceasta.

2. (După caz) Funcții suplimentare: Dacă produsul conține oricare dintre funcțiile enumerate la pct. 5, prezenta secțiune trebuie să enumere aceste funcții și să ofere o scurtă explicație privind: circumstanțele în care consumatorul poate utiliza funcția; eventualele condiții anexate funcției; dacă funcția care este parte a unui credit garantat printr-o ipotecă sau o garanție comparabilă înseamnă că un consumator își pierde orice protecții statutare sau alte protecții de obicei asociate cu funcția respectivă; societatea care furnizează funcția (dacă nu este chiar creditorul).

3. Dacă funcția conține un credit suplimentar, atunci prezenta secțiune trebuie să explice consumatorului: suma totală a creditului (incluzând creditul garantat prin ipotecă sau o garanție comparabilă); dacă creditul suplimentar este garantat sau nu; ratele relevante ale dobânzilor; și dacă creditul este reglementat sau nu. O astfel de sumă a creditului suplimentar fie este inclusă în evaluarea inițială a bonității, fie, în cazul în care nu este, prezenta secțiune

precizează clar că disponibilitatea sumei suplimentare depinde de o evaluare suplimentară a capacității de rambursare a consumatorului.

4. Dacă funcția implică un instrument pentru economii, trebuie să se explice rata relevantă a dobânzii.

5. Funcțiile suplimentare posibile sunt: "plățile în exces/în minus" [plăți prin care se achită o sumă superioară sau inferioară ratei impuse în mod obișnuit de sistemul de amortizare]; "perioadele fără plăți" [perioade în care consumatorul nu trebuie să efectueze plăți]; "împrumutul din fonduri rambursate" [posibilitatea pe care o are consumatorul de a împrumuta din nou fonduri deja trase și rambursate]; "împrumutul suplimentar disponibil fără alte aprobări"; "împrumutul suplimentar garantat sau negarantat" [în conformitate cu pct. 3 de mai sus]; "cardul de credit"; "contul curent conex"; și "contul de economii conex".

6. Creditorul poate include orice alte funcții oferite de creditor în cadrul contractului de credit și nemenționate în secțiunile anterioare.

Secțiunea "11. Alte drepturi ale împrumutatului"

1. Creditorul clarifică dreptul sau drepturile, de exemplu de reflecție și, după caz, alte drepturi existente, cum ar fi de transferabilitate (inclusiv de subrogare), specifică condițiile cărora dreptul sau drepturile respective le sunt supuse, procedura care trebuie urmată de consumator pentru a exercita dreptul sau drepturile respective, printre altele, adresa la care se trimite notificarea de retragere, precum și taxele corespunzătoare (după caz).

2. În cazul în care se aplică o perioadă de reflecție pentru consumator, acest lucru se menționează în mod clar.

Secțiunea "12. Plângeri"

1. Prezenta secțiune indică punctul de contact intern [numele departamentului relevant] și un mijloc de contact în scopul depunerii unei plângeri [adresă fizică] sau [număr de telefon] sau [persoana de contact]: [informații de contact] și un link către procedura de plângere pe pagina relevantă a site-ului web sau o sursă de informații similară.

2. Aceasta indică de asemenea numele organismului extern competent pentru plângeri și reparații extrajudiciare și, în cazul în care utilizarea procedurii de plângere interne reprezintă o condiție prealabilă pentru accesul la organismul respectiv, indică de asemenea acest lucru utilizând formularea din partea A.

3. În cazul contractelor de credit încheiate cu un consumator care își are reședința într-un alt stat membru, creditorul face trimitere la existența FIN-NET (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/).

Secțiunea "13. Nerespectarea angajamentelor legate de împrumut: consecințe pentru împrumutat"

1. În cazul în care nerespectarea de către consumator a unei obligații legate de credit poate avea consecințe financiare sau juridice pentru acesta, creditorul descrie în prezenta secțiune diferitele cazuri principale (de exemplu, plată întârziată/neplată, nerespectarea obligațiilor prevăzute în secțiunea 8 "Obligații suplimentare") și indică de unde se pot obține informații suplimentare.

2. Pentru fiecare dintre aceste cazuri, creditorul indică în termeni clari, ușor de înțeles, sancțiunile sau consecințele cărora acestea le pot da naștere. Trimiterile la consecințe grave se scot în evidență.

3. În cazul în care bunul imobil utilizat pentru garantarea creditului ar putea fi returnat sau transferat către creditor, dacă consumatorul nu respectă obligațiile, prezenta secțiune include de asemenea o declarație care indică acest lucru utilizând formularea din partea A.

Secțiunea "14. Informații suplimentare"

Creditorul sau intermediarul de credite precizează dreptul consumatorului de a i se oferi o copie a proiectului de contract de credit, cel puțin odată ce s-a făcut o ofertă fermă pentru creditor.

Secțiunea "15. Autorități de supraveghere"

Se precizează autoritatea competentă pentru supravegherea etapei precontractuale a împrumutului.

ANEXA Nr. 3

CERINȚELE MINIME ÎN MATERIE DE CUNOȘTINȚE ȘI COMPETENȚE

1. Cerințele minime în materie de cunoștințe și competențe pentru personalul creditorilor, al intermediarilor de credite și al reprezentanților desemnați trebuie să includă:

- a) cunoștințe corespunzătoare cu privire la produsele de credit în sensul art. 2 și la serviciile accesorii oferite în mod obișnuit cu acestea;
- b) cunoștințe adecvate privind legislația din domeniul contractelor de credit pentru consumatori, inclusiv din domeniul protecției consumatorilor;
- c) cunoștințe corespunzătoare cu privire la procesul de achiziționare de bunuri imobile și înțelegerea acestuia;
- d) cunoștințe corespunzătoare cu privire la evaluarea garanțiilor;
- e) cunoștințe corespunzătoare cu privire la organizarea și funcționarea registrelor funciare;
- f) cunoștințe corespunzătoare cu privire la piața din statul membru relevant;
- g) cunoștințe corespunzătoare cu privire la standardele de etică în afaceri;
- h) cunoștințe corespunzătoare cu privire la procesul de evaluare a bonității consumatorilor sau, după caz, competențe în evaluarea bonității consumatorilor;

i) un nivel corespunzător de competențe în domeniile financiar și economic.

2. Nivelul corespunzător de cunoștințe și competențe se stabilește pe baza:

- a) calificărilor profesionale, de exemplu, diplome, certificate, formări profesionale, teste de competențe; sau
- b) experienței profesionale, care poate fi definită ca un număr minim de ani de muncă în domenii ce țin de elaborarea, distribuirea sau intermedierea de produse de credit.

După 21 martie 2019, pentru stabilirea nivelului de cunoștințe și competențe corespunzătoare se vor stabili metode suplimentare.